

НАЦИОНАЛЕН
ДОВЕРИТЕЛЕН
ЕКО ФОНД

NATIONAL
TRUST
ECO FUND

ГОДИШЕН ДОКЛАД

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за периода

1 януари – 31 декември 2022 г.

„НДЕФ е добре управлявана, високоефективна публична институция, финансираща дейности в областта на опазване на околната среда, притежаваща незначителни недостатъци и голям актив, което го прави изключително ценна и уникална по рода си институция в България.

В случай на осигурена категорична подкрепа от страна на правителството фондът притежава необходимия потенциал за изпълнение на многократно по-значима роля при мобилизиране и управление на финансови ресурси, предназначени за осигуряване на съответствие с екологичните изисквания на ЕС в периода на присъединяване.”

Из **“Преглед и оценка на Националния доверителен екофонд”,** представен от **Equilibrium Consulting GmbH** по поръчка на Германското федерално министерство за сътрудничество и развитие (септември 2003 г.), по линия на Пакта за стабилност.

“Представянето на НДЕФ е много добро по отношение на съответствие, ефективност, устойчивост и оказване на въздействие. Дейностите на фонда в голяма степен съответстват на Добрите практики за управление на публичните разходи за околната среда. Наистина впечатляващо е това, че фондът успява да поддържа висок професионализъм и постига целите си в много сложна обстановка, характерна за всички страни в преход.

Благодарение на това си представяне НДЕФ е изградил впечатляваща репутация сред международните институции и донори.”

Из **“Оценка на Националния доверителен екофонд и суаповото споразумение “Дълг срещу околна среда”,** представена от **ECORYS SEE Research and Consulting** (януари 2011 г.).

„Всички дейности, допуснати и подкрепени като дейности за позеленяване, са изпълнени в съответствие с принципите на устойчивото развитие и с приложимите международни и национални закони, регламенти, правила, насоки и стандарти, включително чл. 87, 88 и 89 от Договора за създаване на Европейската общност, отнасящи се до държавната помощ.”

Из **„Окончателен независим одитен доклад за изразяване на сигурност по изпълнението на проекти, финансирани в рамките на Националната схема за зелени инвестиции”,** изготвен от **Грант Торнтон ООД** (декември 2015 г.)

От началото на дейността си до приключване на суаповата сделка "Дълг срещу околна среда" НДЕФ е финансирал 100 инвестиционни проекта, предоставяйки над 26 500 000 лв. Благодарение на това фондът изигра ролята на решаващ фактор за мобилизирането на финансови средства (още над 115 100 000 лв.) от други, предимно международни източници за реализиране на проекти за опазване на околната среда в България.

В края на 2011 г. бяха финализирани две сделки за продажба на Предписани емисионни единици с Република Австрия в съответствие с чл. 17 на Протокола от Киото. По двете сделки са изпълнени 45 публични проекта на обща стойност 32 937 914 лева. Финансовото участие на НДЕФ възлиза на 27 147 227 лева. Финансирани са по правилата за минимална държавна помощ и два проекта за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници. Финансовото участие на фонда за тях възлиза на 757 062 лева.

От март 2015 г. НДЕФ изпълнява Инвестиционна програма за климата (ИПК), финансирана на основание решение на Министерския съвет съгласно § 4 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за ограничаване изменението на климата. Програмата осигурява финансиране на проекти за подобряване на енергийната ефективност на обекти държавна и/или общинска собственост. През 2016 г. в рамките на ИПК стартира и схема за насърчаване използването на електромобили. През 2017 година с цел подобряване ефективността на публичния финансов ресурс, се разработват и прилагат финансови инструменти за проектите за енергийна ефективност в партньорството с ЕБВР.

От 2015 г. НДЕФ с подкрепата на Федералното министерство на околната среда, опазването на природата и ядрената безопасност на Република Германия в партньорство с Берлинския независим институт за околна среда (UfU), започна изпълнението на образователни програми за промяна на поведението на учениците в българските училища към пестене на енергия.

От 2016 г. НДЕФ изпълнява пилотната схема на Инвестиционна програма "Минерални води", финансирана със средства, осигурени от бюджета на Министерството на околната среда и водите с Постановление на МС № 254 от 2016 г.

През 2017 г. стартира Програма Микропроекти за климата, която се финансира с приходи по Споразумението за прехвърляне на емисии (Annual Emissions Allocation) между Република България и Република Малта (РМС 175/29 март 2017 г.)

През есента на 2019 г., НДЕФ съвместно с още единадесет партньори от седем европейски страни, стартира проект за въвеждане на стандартизиран модел за оценка на енергоефективни проектни предложения още в началната фаза на разработване.

През декември 2019 г. в партньорство с Фондация Център за енергийна ефективност Енефект и Фраунхофер Институт по строителна физика в Германия, НДЕФ стартира изпълнението на нов проект с финансовата подкрепа на Европейската инициатива за климата (EUKI). Проектът има за цел да разработи индивидуален модел за интегрирана общинска система за енергиен мениджмънт, основан на добре познатия стандарт за управление на енергията - ISO 50001, насърчаващ качествено изпълнение на местните дългосрочни енергийни и климатични стратегии

В началото на 2021 година, НДЕФ съвместно с още осем големи общини (Бургас, Варна, Кърджали, Пловдив, Русе, Сливен, Стара Загора, София), стартира изпълнението на Предефиниран проект № 3 "Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България" по програма Опазване на околната среда и климатични промени, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Основната цел на проекта е да подобри капацитета на местните власти да идентифицират и планират креативни решения за градско развитие чрез последващото изпълнение на които, да се допринесе до смекчаване на въздействието на климатичните промени.

През април 2021 г. стартира и изпълнението на проект „Български форум за енергийна ефективност за смарт финансиране за смарт сгради“ (BeSmart) по програма Хоризонт 2020. Водещ партньор по проекта е Центърът за енергийна ефективност Енефект. Партньори по проекта са НДЕФ и още 10 организации в т.ч. държавни агенции, общини и НПО от България.

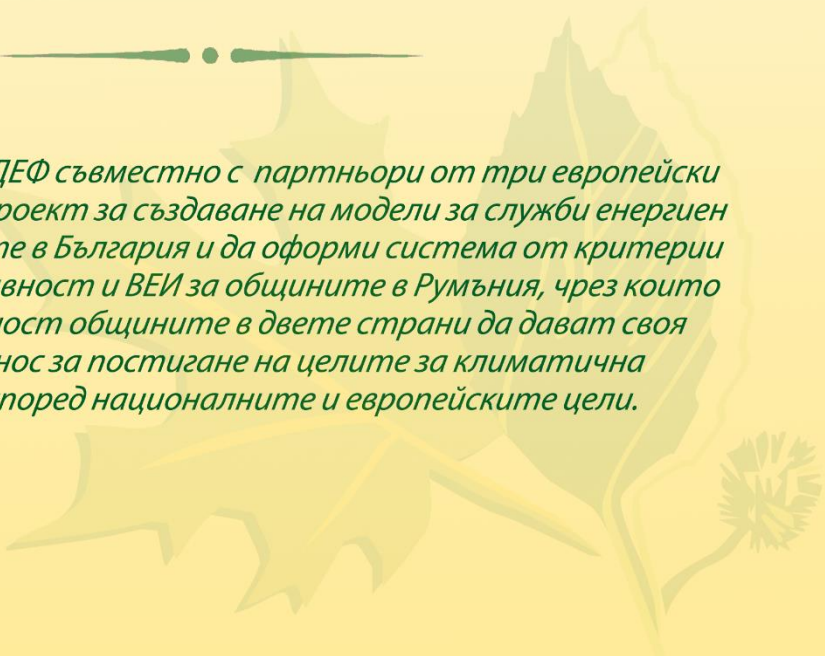
През 2022 г. НДЕФ стартира изпълнението на Инвестиционна програма "Минерални води", финансирана със средства, осигурени с решение на НДЕФ от приходите, постъпващи по реда на Наредба №1 от 04.03.2015 г. за определяне на реда и начина за разходване на приходите от продажбата на квоти от авиационни дейности чрез търг.

През ноември 2022 г. в партньорство с Независимият институт по околна среда в Берлин (UfU), Асоциацията на общините „Енергийни градове“ (Energy cities) в Краков, Полша и Регионална енергийна агенция на Савинска, Шалешка и Корошка области, Словения, НДЕФ стартира проект "Визия 2045", чиято цел е да обедини усилията на училища и общински администрации за привличане на експериментален иновативен модел за постигане на климатична неутралност на местно ниво.

По същото време, НДЕФ съвместно с партньори от три европейски страни, стартира проект за създаване на модели за служби енергиен мениджър в общините в България и да оформи система от критерии за енергийна ефективност и ВЕИ за общините в Румъния, чрез които да се даде възможност общините в двете страни да дават своя съществен принос за постигане на целите за климатична неутралност според националните и европейските цели.

Национална конференция “Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България” - 1 ноември 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

I. ВЪВЕДЕНИЕ	13
II. ДЕЙНОСТ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ	15
III. ОЦЕНКА, ПОДБОР И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА ЗА КЛИМАТА (ИПК)	17
1. Подбор и одобряване на проекти по ИПК	17
1.1 Поддържане на постоянен портфейл от проекти по ИПК	17
1.2 Подбор и оценка на проекти по ИПК от Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на ИПК и одобряване на проекти от УС на НДЕФ	18
2. Изпълнение на проекти по Инвестиционната програма за климата (ИПК) през 2022 г.	18
IV. ОЦЕНКА, ПОДБОР И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА „МИНЕРАЛНИ ВОДИ”(ИПМВ)	26
1. Подбор и одобряване на проекти по ИПМВ	27
1.1 Формиране на портфейл от проекти по ИПМВ	27
1.2 Подбор и оценка на проекти по ИПМВ от Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на проекти и одобряване на проекти от УС на НДЕФ	27
2. Изпълнение на проекти по пилотна схема на Инвестиционната програма „Минерални води”	27
V. ОЦЕНКА, ПОДБОР И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА „МИКРОПРОЕКТИ ЗА КЛИМАТА”	27
1. Подбор и одобряване на проекти по ПМПК	28
1.1. Поддържане на постоянен портфейл от проекти по ПМПК	28
1.2. Подбор и оценка на проекти по ПМПК от Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на проекти и одобряване на проекти от УС на НДЕФ	28
2. Изпълнение на проекти по Програма „Микропроекти за климата”	28
VI. ОБРАЗОВАТЕЛНИ И ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ	31
1. “Мост между действията за климата на европейско и на местно ниво“ (Bridging European and Local Climate Action (BEACON = ФАР)	31
2. Проект „Тройно А - Подсилване на веригата на стойността на проектите за енергийна ефективност в ранните им етапи“ по програма Хоризонт 2020	31
3. Проект „Общински системи за енергиен мениджмънт, подкрепящи устойчивото финансиране на местните климатични действия“ по Европейска инициатива за климата (EUKI)	32
4. Предефиниран проект №3 “Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“ по програма	

“Опазване на околната среда и климатични промени“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.....	33
5. Проект „Български форум за енергийна ефективност за смарт финансиране за смарт сгради“ (BeSmart)	34
VII. ИНСТИТУЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ, МЕЖДУНАРОДНИ ВРЪЗКИ И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА.....	35
1. Институционално развитие.....	35
2. Дейности, свързани с програми и механизми за финансиране.....	36
3. Международни връзки и връзки с обществеността	37
VIII. ИЗТОЧНИЦИ НА СРЕДСТВА, РАЗХОДИ И ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА НДЕФ.....	45
1. Източници на финансиране за 2022 г.	45
1.1. Постъпления в съответствие с Наредба № 1/4.03.2015 г.	45
1.2. Постъпления по Решение на МС № 175/29.03.2017 година по Споразумението за прехвърляне на годишно разпределено количество емисии между Република България и Република Малта.....	46
1.3. Постъпления по Споразумение за продажба на Годишно разпределено количество емисии (Annual emissions allocations - AEAs) между Република България и Федерална република Германия.	46
1.4. Постъпления по други Програми и проекти.....	46
2. Направления на средствата	47
2.1 Финансиране на проекти по Инвестиционната програма за климата	47
2.2 Финансиране на проекти по Инвестиционната програма “Минерални води“	50
2.3 Финансиране на публични проекти по Програма “Микропроекти за климата“	50
2.4 Изразходвани средства за административна издръжка на фонда.....	52
3. Финансово състояние на НДЕФ към 31.12.2022 година	54
IX. ОСНОВНИ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА	54
1. Оперативни рискове.....	54
2. Рискове, свързани с финансовите инструменти	55
X. ВАЖНИ СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ФИНАНСОВИЯТ ОТЧЕТ.....	56
XI. ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ФОНДА	56
Приложение 1 - Формуляри, постъпили за разглеждане в НДЕФ през 2022 г. по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства на Ивестиционна програма за климата и Програма Микропроекти за климата	58

Приложение 2 - Формуляри, одобрени от УС на НДЕФ през 2022 г. по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства на Ивестиционна програма за климата	60
Приложение 4 - Справка за финансовите средства на НДЕФ към 31.12.2022	67
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР	71
Финансов отчет.....	77
Отчет за финансовото състояние към 31 декември 2022 г.	77
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, завършваща на 31 декември 2022 г.....	78
Отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември 2022	79
Пояснения към финансовия отчет	80
1.Информация за Фонда	80
1.1. Собственост и управление	80
1.2. Предмет на дейност	81
2. Основа за изготвяне на финансовия отчет	82
3. Промени в счетоводната политика.....	86
3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2021 г.	86
3.2 Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Фонда	86
4.1. Общи положения	87
4.2. Представяне на финансовия отчет	87
4.3. Сделки в чуждестранна валута	87
4.4. Приходи от финансираня	87
4.5. Приходи от лихви.....	88
4.6. Оперативни разходи	88
4.7. Нематериални активи	90
4.8. Имоти, машини и съоръжения	91
4.9. Тестове за обезценка на машини и съоръжения	91
4.10. Финансови инструменти.....	92
4.10.1. Финансови активи	93
4.10.2. Обезценка на финансовите активи.....	93
4.10.3. Финансови пасиви	94
4.11. Пари и парични еквиваленти	94
4.12. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите	95

4.13. Провизии, условни пасиви и условни активи	95
4.14. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки	96
4.14.1. Обезценка.....	96
4.14.2. Полезен живот на амортизируеми активи	96
5. Машини и съоръжения	96
6. Нематериални активи	97
7. Срочни депозити и пари и парични еквиваленти	99
9. Възнаграждения на персонала.....	100
9.1. Разходи за персонала	100
9.2. Задължения към персонала и осигурителни институции.....	100
10. Вземания и задължения	101
11. Приходи от финансираня под условие.....	101
12. Финансиране на проекти.....	101
13. Разходи за материали	105
14. Разходи за външни услуги	106
15. Други разходи.....	106
16. Финансови приходи и разходи.....	106
17. Сделки със свързани лица.....	106
18. Категории финансови активи и пасиви	107
19. Основни рискове свързани с дейността на Фонда.....	107
19.1 Рискове, свързани с оперативната дейност	107
19.2.Пазарен риск	107
Валутен риск	107
Лихвен риск.....	107
19.3 Кредитен риск	107
19.4 Анализ на ликвидния риск.....	108
20. Поети ангажменти във връзка с изпълнението на Инвестиционната програма за климата (ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА ЗА КЛИМАТА (ИПК)).....	108
24. Одобрение на финансовия отчет	108

НАЦИОНАЛЕН
ДОВЕРИТЕЛЕН
EKO ФОНД

NATIONAL
TRUST
ECO FUND

ГОДИШЕН ДОКЛАД

за дейността на

НАЦИОНАЛЕН ДОВЕРИТЕЛЕН ЕКОФОНД

за периода

1 януари - 31 декември 2022 г.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АОП	Агенция за обществени поръчки
БАН	Българската академия на науките
БГПА	Българска петролна и газова асоциация
ГСМ	Горивно-смазочни материали
ЕСМ	Енергоспестяващи мерки
ЗОИК	Закон за ограничаване на изменението на климата
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ИБ	Изпълнително бюро
ИПК	Инвестиционна програма за климата
ИПМВ	Инвестиционна програма “Минерални води“
КТ	Кодексът на труда
КВЕСМС	Дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз и международно сътрудничество“
МДА	Материални дълготрайни активи
МОСВ	Министерството на околната среда и водите
МС	Министерският съвет
МФ	Министерството на финансите
НДА	Нематериални дълготрайни активи
НДЕФ	Национален доверителен екофонд
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
ОДЗ	Обединено детско заведение
ООН	Организацията на обединените нации
ОУ	Основно училище
ПМС	Постановление на Министерския съвет
СМР	Строително-монтажни работи
УС	Управителен съвет
ЦДГ	Целодневна детска градина
UfU	Берлинският независим институт за околна среда

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно Наредбата за устройството и дейността на Националния доверителен екофонд (НДЕФ) всяка календарна година до 30 април фондът изготвя и представя на Министерския съвет на Република България чрез Министерството на околната среда и водите одобрен от Управителния съвет Отчет за дейността на НДЕФ за предходната година.

Годишният отчет на НДЕФ представя изпълнението на Плана за дейността и бюджета на фонда за 2022 г.

Приложенията от 1 до 4 са неразделна част от годишния отчет.

31 януари 2023 г.

Вр.и.д. Директор на ИБ:

Ирена Пенчева

Творчески семинар „С вдъхновението на Мими Праматарова поглед напред“ в посетителския център на Национален парк Рила в Паничице

II. ДЕЙНОСТ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ

В съответствие с Наредбата за устройството и дейността на НДЕФ, приета с ПМС № 96 / 10.V.2004 г. (изм. и доп., ДВ, бр. 71 /10.IX.2010 г., ДВ, бр. 81/30.IX.2014 г. и ДВ, бр. 5/19.I.2016, доп., бр. 47 от 5.06.2018 г.), съставът на Управителния съвет на НДЕФ се състои от седем души, в т.ч. председател, двама заместник-председатели и четирима редовни членове, както и трима алтернативни. Към края на отчетната 2022 г. съставът на Управителния съвет (УС) на НДЕФ се състои от следните членове:

Председател на УС на НДЕФ – г-жа Пенка Моллова - Смоленова, избрана от Министерския съвет на Република България (Решение № 665 на Министерски съвет / 19.09.2018 година);

Представител на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) – заместник – министър Николай Кънчев, заменен от заместник – министър Ренета Колева. Представителят на Министерството на околната среда и водите е и заместник-председател на УС, съгласно чл. 8 (1) от НАРЕДБА за устройството и дейността на Националния доверителен екофонд;

Представител на Българската академия на науките (БАН) – проф. Никола Малиновски, заместник-председател на УС, избран съгласно чл.8 (2) от НАРЕДБА за устройството и дейността на Националния доверителен екофонд;

Представител на Министерството на финансите (МФ) – заместник-министър Маринела Петрова, заменена от заместник-министър Ивайло Христов, заменен от заместник-министър Даниела Добрева;

Представител на Министерството на енергетиката – заместник-министър Жечо Станков, заменен от заместник-министър Ива Петрова.

Представител на екологичните неправителствените организации - г-жа Любомира Колчева – директор на Фондация “Екообщност”;

Представител на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) – г-жа Силвия Георгиева - изпълнителен директор на НСОРБ.

Алтернативен член с право на глас от Министерството на околната среда и водите е г-жа Боряна Каменова – директор на дирекция „Политика по изменение на климата“. Алтернативен член с право на глас от Министерството на енергетиката е г-н Николай Налбантов – директор на дирекция “Енергийни стратегии и политики за устойчиво енергийно развитие“. Алтернативен член с право на глас от Министерството на финансите е г-н Валери Вулев – държавен експерт в дирекция “Държавни помощи и реален сектор“.

През 2022 г. се проведеха три (3) редовни заседания на УС на НДЕФ.

По обективни причини свързани със заетостта и ситуацията след COVID-19, трите заседания са проведени неприсъствено в съответствие с разпоредбите на здравното министерство.

Първото заседание, което се проведе на 06.04.2022 г. беше посветено на обсъждането и приемането на План за дейността и Бюджет на НДЕФ за периода 1 януари – 31 декември 2021 г. На същото заседание бе обсъден и приет и Годишния доклад и финансовия отчет на НДЕФ за 2021 година. На това заседание бяха представени и докладите за изпълнение на проекти по Схемата за енергийна ефективност на ИПК. Друга точка от дневния ред беше обсъждането и приемането на изменения в ОР на ИПК, свързани със схемата за насърчаване използването на електромобили в публичния сектор. На това заседание на УС бяха подкрепени две нови инициативи на НДЕФ, като партньор при подготовка и внасяне на ниво концепция на проекти към Европейската инициатива за климата на Федералното министерство на околната среда на Република Германия.

На второто заседание на Управителния съвет на НДЕФ, състояло се на 20.09.2022 г. беше посветено на представянето на одобрени от Комисията за подбор и контрол проектни

предложения по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства на Инвестиционна програма за климата и Програма „Микропроекти за климата“. На същото заседание беше представена информация, свързана с одобрението на Проект „Визия 2045“ и Проект „MENERGERS“ – Служби „Енергиен мениджър“ по Европейската инициатива за климата на Федералното министерство на околната среда на Република Германия и беше одобрен източника на средства за осигуряването на съфинансиране по тези проекти. Представена беше и информация за изпълнението на Предефиниран проект № 3 BGENVIRONMENT-4.001 „Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“ на програма ООСКП, финансирана от ФМ на ЕИП 2014-2021. На това заседание беше потвърдена готовността на ИБ за публикуването на нови покани за набиране на проектни предложения по ИПК – схема „Електромобили“, по Програма „Микропроекти за климата“ и Инвестиционна програма „Минерални води“.

Третото заседание, състояло се на 01.12.2022 г. беше посветено на представянето на одобрени от Комисията за подбор и контрол проектни предложения по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства на Инвестиционна програма за климата. Обсъдено и прието, бе също така и предложение на ИБ на НДФ за актуализация на одобрения бюджет за 2022 година с оглед осигуряване на средства за стартиращите дейности по проект „Визия 2045“ и проект „MENERGERS – Служби „Енергиен мениджър“ по Европейската инициатива за климата на Федералното министерство на околната среда на Република Германия.

Всички заседания на УС са надлежно протоколирани, подписани и архивирани.

Връчване наградите на победителите в Националният конкурс за литературно творчество на името на Мими Праматарова, първият директор на Национален парк „Рила“

III. ОЦЕНКА, ПОДБОР И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА ЗА КЛИМАТА (ИПК)

През 2022 г. реализацията и финансирането на проекти по Инвестиционна програма за климата бяха продължени в рамките на остатъчния неизразходван ресурс, предоставен с решението на Министерски съвет от 2017 г. и осигурените с решения на УС на НДЕФ средства от приходите от продажби на квоти за емисии на парникови газове от авиационни дейности, чрез търг по реда на Наредба № 1 от 04.03.2015 г., съгласно одобрението им от УС на НДЕФ и етапа на тяхното изпълнение.

В рамките на Програмата Изпълнителното бюро продължи работата си и по двете групи пилотни проекти, свързани с прилагането на нови модели при реализация на проекти за енергийна ефективност в публичната сфера с цел подобряване на ефективността на публичните инвестиции:

Проекти с прилагане на финансови инструменти за комбинирано финансиране с цел привличане на частни инвеститори, чрез договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори).

Проекти за енергийна ефективност с прилагане на Европейски стандарти за мониторинг и верифициране на резултатите в рамките на проект по Програма Хоризонт 2020 на Денкшат България ООД.

1. Подбор и одобряване на проекти по ИПК

1.1 Поддържане на постоянен портфейл от проекти по ИПК

Проекти по ИПК за енергийна ефективност

През 2022 година не са публикувани покани за набиране на заявления за проявен интерес, поради липсата на достатъчен ресурс за финансиране на проекти по Инвестиционна програма за климата извън включените в одобрения бюджет на НДЕФ за същата година. Това е и причината да не се приемат и одобряват и формуляри за кандидатстване, като с решение на УС на НДЕФ от 2018 година бенефициерите са уведомени, че изпълнението на проектите им ще продължи след осигуряване на допълнителен ресурс по Инвестиционна програма за климата.

Проекти по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства

През 2022 г. по СЕМ на ИПК са публикувани две покани за набиране на проектни предложения за закупуване на електромобили. Първата е с краен срок 31 май 2022 година, а втората – 4 ноември 2022 година. И през отчетната година в публикуваните покани акцентът беше поставен върху закупуването на превозни средства за дейности, чрез които държавните администрации и общинските власти постигат максимален екологичен и икономически ефект. Такива дейности са: всекидневното административно обслужване, комунални дейности – почистване, поддържане на паркове, социален патронаж, инспекции, осигуряване на вътрешно селищен публичен транспорт в населени места с малък пътнически поток и др. През 2022 година възможните за закупуване електромобили са клас M1 и N1, категория M1 и N1, изцяло електрически превозни средства (бусове) категория M2 и N2, ванове от клас M1 (6+1 и 7+1 места) и N1, малки товарни електромобили, клас L7e, както и възможност за субсидиране на закупуването на различни видове надстройки за почистване, пренасяне на товари, поливане, термични кутии и др. към тях.

През 2022 година са постъпили 30 формуляра за кандидатстване по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства. С подадените формуляри бенефициерите кандидатстваха за закупуването на 23 електромобиля клас M1 или N1 и 9 броя малки товарни електромобиля, категория L7e с надстройки. (*Приложение 1 – табл. 1.1.*)

С цел популяризирането на Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства обявяването на поканите за прием бе отразено, както на сайта на НДЕФ и МОСВ, така и със съдействието на членовете на УС на НДЕФ, чрез информационните канали на НСОРБ и на неправителствения сектор.

1.2 Подбор и оценка на проекти по ИПК от Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на ИПК и одобряване на проекти от УС на НДЕФ

Съгласно Правилника за дейността на НДЕФ и Оперативното ръководство на ИПК одобряването на проектите се осъществява на две фази. Първата фаза представлява предварителен подбор на проекти на базата на представено заявление за проявен интерес чрез прилагането на предварително обявени задължителни изисквания за съответствие. Втората фаза е оценката и класирането на проекти по предварително обявени изисквания за кандидатстване и методика и критерии за оценка и подбор на подходящи проекти за финансиране по ИПК. Само проектните предложения на втора фаза на кандидатстване (Формуляр) се одобряват от Управителен съвет. Проектните предложения на фаза “Заявление за проявен интерес“ се одобряват от Постоянната комисия за подбор, контрол и отчитане на проектите, след което резултатите се докладват на УС на НДЕФ и изпълнителният директор уведомява кандидатите за решението на комисията.

Подбор и оценка на проекти от Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на ИПК

Постоянната комисия се състои от двама експерти на ИБ на НДЕФ и по един представител на Министерството на околната среда и водите, Министерството на финансите и Министерството на енергетиката, определени със заповеди на съответните министри.

През 2022 година са проведени две (2) заседания на Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на ИПК (24 юни 2022 и 18 ноември 2022 година). Тогава са разгледани тридесет (30) формуляра по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства.

Одобряване на проекти от УС на НДЕФ

В резултат на работата на Постоянната комисия след осигуряване на допълнителен ресурс от приходите от продажби на квоти за емисии на парникови газове от авиационни дейности чрез търг по реда на Наредба №1 от 04.03.2015 г. с решения от 20 септември и 1 декември на УС на НДЕФ са одобрени 21 формуляра на проекти по Схема “Електромобиля”. (*Приложение 2 – табл. 2.1.*)

2. Изпълнение на проекти по Инвестиционната програма за климата (ИПК) през 2022 г.

Изпълнение на проекти по ИПК за енергийна ефективност

И през отчетната 2022 година Националният доверителен екофонд, работи по проектни предложения, одобрени за финансиране преди приемане на новите правила (октомври 2017 година). Фондът финансира проекти за енергийна ефективност на публични бенефициери с максимален размер, възлизащ на 85% от общата им стойност, но не повече от 800 000 лв, съгласно решение на УС от 24.01.2017 г. Останалите средства необходими за реализация на проекта се осигуряват от бенефициера, като съфинансиране.

И през 2022 г., поради факта, че разполагаемия ресурс за финансиране на проекти по Инвестиционна програма за климата е в размер, който не е достатъчен за финансиране на всички, одобрени от УС проекти, усилията на екипа на ИБ са насочени предимно към тези, които са в напреднала фаза на изпълнение и за които са налични средства за финансиране, съгласно одобрения Бюджет на НДЕФ. За финансиране на тези проекти освен остатъчния ресурс по ИПК от 2021 година, с решение на УС на НДЕФ са насочени и част от средствата от продажби на квоти за емисии от авиационни дейности, което е в съответствие с посочените в чл. 1, ал. (2), т. 1 от Наредба № 1 от 04.03.2015 година дейности по ограничаване измененията на климата.

Предварителният контрол по тържните процедури за избор на изпълнители на СМР, както и до момента се изпълнява с подкрепата на професионален юридически екип. Работата с експертите от този екип протича в пряко взаимодействие с бенефициерите, при което централна роля има екипът на Изпълнителното бюро. ИБ предоставя предварително разработен модел на документация за тържната процедура, своевременно актуализиран в съответствие с промените в Закон за обществените поръчки, като уточнява няколко параметъра на процедурата – максималния срок за изпълнение на СМР и точния набор от материали и оборудване, за които се изисква представяне на съответни сертификати в техническата оферта и др. След приключване на предварителния контрол на бенефициера се предоставя одобрен пакет тържна документация, чрез които Възложителя стартира процедурата за избор на изпълнител. След публикуване на процедурата в ЦАИС ЕОП, ИБ на НДЕФ отново прави преглед и при необходимост и неспазване на дадените указания препоръчва публикуване на решение за промяна или прекратяване на процедурата, в зависимост от законово предвидените възможности в отделните случаи.

Процесът на изпълнение, финансиране и отчитане на завършването на публичните проекти е регламентиран в Оперативното ръководство на ИПК.

През отчетната 2022 година ИБ на НДЕФ работи по различни фази от изпълнението на 15 проекта по СЕЕ на ИПК в т.ч. и пилотни проекти със стойност на заявената безвъзмездната финансова помощ **8 664 037 лева**.

През отчетния период, поради редица причини в т.ч. и наложилата се преработка на цялостната техническа документация на инвестиционните проекти, която е одобрена преди 2015 г. са **завършени 3 (три)** проекта за енергийна ефективност на обща стойност 1 295 856 лева и изплатена **финансова помощ от НДЕФ в размер на 949 483 лева**. По СЕЕ на ИПК за 2022 г. освен тези три проекта е финансиран и още един от т.нар. *пилотни проекти, като общата изплатена субсидия в рамките на Програмата е размер на 1 941 841 лв.*

През 2022 година във връзка с изпълнение, финансиране и отчитане на приключилите своето изпълнение публичните проекти са разходвани и **15 130,17 лева** за осъществяване на предварителен и последващ контрол на изготвените и проведени тържни процедури и за одит на изпълнените проекти

В резултат от изпълнението на трите стандартни проекти по ИПК през 2022 г.е постигнато годишно редуциране на емисиите на парникови газове в размер на **7 048 тона/CO₂eq** за целия жизнен цикъл на проектите.

Завършените и разплатени проекти през 2022 година са, както следва:

➤ **Проект № 184-3**

„Въвеждане на енергоспестяващи мерки на сгради на територията на гр. Етрополе“. Финансирането, предоставено от НДЕФ е в размер на **390 826 лева**.

Проектът включва следните дейности:

- Топлоизолация на фасадни стени.
- Подмяна на дограма.
- Топлоизолация на покрив.
- Топлоизолация на под
- ЕСМ по сградни инсталации.

В резултат на изпълнените ЕСМ са редуцирани емисии на парникови газове **2 220 т/CO₂eq** за целия жизнен цикъл на проекта.

Административна сграда на община Етрополе

➤ **Проект № 330**

“Прилагане на мерки за енергийна ефективност в ОУ „Н. Й. Вапцаров” с. Груево, община Момчилград”.

Финансирането, предоставено от НДЕФ е в размер на **423 678 лева**.

Проектът включва следните дейности:

- Топлоизолация на външни стени.
- Топлоизолация на покрив.
- Подмяна на дограма.
- Инсталиране на термопомпи въздух-въздух.

В резултат на изпълнените ЕСМ са редуцирани емисии на парникови газове **3 466 m/CO_2eq** за целия жизнен цикъл на проекта.

ОУ „Н. Й. Вапцаров” с. Груево, община Момчилград

➤ **Проект № 400**

“Внедряване на енергийно-ефективни мерки за предоставяне на качествени обществено-културни дейности от Народно читалище „Св. Св. Кирил и Методий - 1929“ с. Шишманци”, община Раковски.

Финансирането, предоставено от НДЕФ е в размер на **134 978 лева**.

Проектът включва следните дейности:

- Топлоизолация на външни стени.
- Подмяна на дограма.
- Топлоизолация на покрив.

В резултат на изпълнените ЕСМ са редуцирани емисии на парникови газове **1 362 т/CO₂eq** за целия жизнен цикъл на проекта.

Народно читалище „Св. Св. Кирил и Методий - 1929“ с. Шишманци, община Раковски

През 2022 година във връзка с изпълнение, финансиране и отчитане на приключилите своето изпълнение публичните проекти са разходвани и 4 920 лева за осъществяване на предварителен и последващ контрол на изготвените и проведени тръжни процедури при изпълнение на проектните предложения.

Изпълнение на пилотни проекти в рамките на Инвестиционна програма за климата

През 2022 година продължи работата по реализацията на двете групи пилотни проекти.

1. Комбинирано финансиране на проекти с прилагане на финансови инструменти.

Две са основните ползи от успешното прилагането на финансови инструменти при финансирането на публични проекти:

- Мултиплициращ ефект на вложените обществени средства – недостига на финансов ресурс се компенсира с привличането на частни капитали, включително и на заемни средства;

- По-голяма ефективност на вложените средства, чрез по-стриктен контрол, възможност за възлагане на комплексни иновативни решения и непрекъснат мониторинг през целия жизнен цикъл на сградите.

➤ **Проект № 501“Внедряване на енергоспестяващи мерки, модернизация и ремонт на уличното осветление на град Габрово чрез договор с гарантиран резултат“**

През 2020 година бенефициерът община Габрово и екипът на НДЕФ направиха анализ на събитията и състоянието на проекта. На базата на този анализ бяха направени няколко важни извода, свързани с конкретното изпълнение на този пилотен проект. В резултат на направените през 2021 година анализи за развитието на проекта, община Габрово възложи изготвянето на актуален доклад от енергийно обследване. При представянето му се констатира, че реалният срок на изплащане на инвестицията е по-дълъг, което налага търсене на нови възможности за финансиране. С изрично решение на УС на НДЕФ, след подадена молба от община Габрово е увеличен размера на определената субсидия, която следва да се изплати за успешната реализация на проекта.

В тази връзка през предходните 2021 и 2022 години се работеше активно по реализацията на процедурата за избор на изпълнител и изпълнението на СМР-дейностите по сключения ЕСКО договор. Проектът приключи успешно през юни 2022 година.

Финансирането, предоставено от НДЕФ е в размер на **992 358** лева.

2. Финансиране на проекти за енергийна ефективност с прилагане на европейски стандарти за мониторинг и верифициране на резултатите в рамките на проект по Програма Хоризонт 2020 на Денкшат България ООД.

След приключване на съвместната работа на екипите на ИБ на НДЕФ и Денкшат България ООД по изготвянето на важни процедури и документация, необходими за прилагането на европейските стандарти в областта на енергийната ефективност, същите бяха заложени като основни изисквания в документи като: План за въвеждане в експлоатация, План за поддръжка и мониторинг и План за измерване и проверка на постигнатите енергийни спестявания.

През отчетната 2022 година усилията на ИБ на НДЕФ бяха насочени към реализацията на **проект № 507 “Мерки за енергийната ефективност и съпътстващи дейности в сградата на СУ”Никола Велчев”, СУ”Отец Пайсий” и трапезария, гр. Самоков“.**

Предвидените дейности по проекта са, както следва:

- Подмяна на стара дограма.
- Изолиране на външни стени.
- Изолиране на покрив.
- Изолиране на под.
- Повишаване ефективността на ВОИ и БГВ.
- Повишаване ефективността на осветителната инсталация.

През първото тримесечие на 2022 година приключи последващия контрол по процедурата за избор на изпълнител на ЕСМ по проекта. Към края на отчетната година проектът е в процес на изпълнение на СМР-дейностите, свързани с реализацията на проекта.

Двете училища, за които се прилагат енергоспестяващите мерки участват в образователните проекти на НДЕФ и ще служат за анализ на резултатите от прилагането на двата иновативни подхода при изпълнението на проекти в рамките на ИПК.

Във връзка с изпълнение, финансиране и отчитане на всички проекти, изпълнени по Схемата за енергийна ефективност по Инвестиционна програма за климата са разходвани **25 695 лева** за осъществяване на предварителен и последващ контрол на изготвените и проведени тръжни процедури, свързани с изпълнението на тези проекти.

СУ”Никола Велчев”, СУ”Отец Пайсий” и трапезария, гр. Самоков

Изпълнение на проекти по Схемата за насърчаване използването на електромобили в обществен сектор.

И през 2022 година финансирането от НДЕФ по Схемата за насърчаване използването на електромобили се определя с Решение на УС за всяка покана и е диференцирано според вида на превозното средство. Предвидената от НДЕФ субсидия се определя в зависимост от съответната категория електромобил. Непокриваната от субсидията, част от доставната цена на превозните средства се осигурява като съфинансиране от бенефициерите.

Процесът на финансиране и завършване на проектите за доставка на електромобили е регламентиран в Оперативното ръководство на ИПК в частта му за електромобили.

През отчетната година в хода на изпълнение на Схемата са доставени, 3 (три) изцяло електрически превозни средства, категория М1 (4+1 места) или N1, 8 (осем) изцяло електрически товарни коли L7e с различни надстройки. Предстои закупуването на останалите одобрени електрически превозни средства.

През отчетната 2022 година е приключило изпълнението на 10 (десет) проекта с финансовата подкрепа от НДЕФ в размер на **231 983** лева.

През 2022 година във връзка с изпълнение, финансиране и отчитане на публичните проекти за електрическа мобилност са разходвани и **2 243** лева за осъществяване на предварителен и последващ контрол на изготвените и проведени тръжни процедури при изпълнение на проектните предложения.

Ползвателите на превозните средства по одобрените проекти са общини, общински администрации, министерства и държавни агенции, съгласно изискванията на ОР по ИПК.

ЕМ 095/2 - Столична Община – Район Слатина

ЕМ 104 Община Бяла Слатина

ЕМ 090 - Община Момчилград

IV.ОЦЕНКА, ПОДБОР И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА „МИНЕРАЛНИ ВОДИ”(ИПМВ)

Още през 2019 година беше направен задълбочен анализ на изпълнението на Пилотната фаза на Програма “Минерални води“. На базата на отчетените резултати и отчитайки натрупания опит и препоръките на преките бенефициери – Общините, бяха актуализирани правилата за прилагане на Програмата и направени постъпки пред правителството на Република България за осигуряване на ежегодно постъпващ ресурс от средства за финансиране на проекти по ИПМВ. Очакванията бяха през 2020 година да се даде старт на прилагането на Инвестиционна Програма “Минерални води“ като постоянно действаща програма за финансиране на проекти свързана с изпълнението на „Стратегия за управление на дейностите при минералните води“. Тази възможност не беше осъществена и през 2021 година и стартирането на програмата, като постоянно действащ финансов механизъм е осъществено едва през 2022 г.

В резултат на усилията и контактите на представители на ИБ и Председателя и членовете на УС на НДЕФ със заинтересованите институции за постигане на решение за осигуряване на средства и прилагане на Програмата, в началото на 2022 година и с решение на УС на Фонда са осигурени необходимите средства за организирането на прием на проектни предложения. Поканата е публикувана през м. октомври 2022 година, като крайния срок за набиране на проекти е удължен с решение на УС на НДЕФ до 06 февруари 2023 година.

1. Подбор и одобряване на проекти по ИПМВ

1.1 Формиране на портфейл от проекти по ИПМВ

През октомври 2022 е публикувана покана за прием на нови формуляри за кандидатстване. Крайния срок за набиране на проекти предложения е е удължен с решение на УС на НДЕФ до 06 февруари 2023 година.

1.2 Подбор и оценка на проекти по ИПМВ от Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на проекти и одобряване на проекти от УС на НДЕФ

Съгласно Правилника за дейността на НДЕФ и Оперативното ръководство на ИПМВ, одобряването на проектите се осъществява на базата на подаден формуляр и придружаващи го документи и класиране по предварително обявени изисквания за кандидатстване и методика и критерии за оценка и подбор на подходящи проекти за финансиране. Проектите се одобряват на две нива: от Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на проектите и от Управителния съвет.

Подбор и оценка на проекти от Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на ИПМВ.

През 2022 година не са провеждани заседания на Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане изпълнението на проектите на ИПМВ, тъй като крайният срок на обявената покана изтича в началото на месец февруари 2023 година.

Одобряване на проекти от УС на НДЕФ

През 2022 година УС на Фонда не е одобрявал проекти по Инвестиционна програма „Минерални води“. Очакванията са, одобрените от Постоянна комисия формуляри за кандидатстване по Програмата да бъдат внесени за одобрение в началото на 2023 година.

2. Изпълнение на проекти по пилотна схема на Инвестиционната програма „Минерални води“

През 2022 г. не са изпълнявани проекти по Инвестиционната програма „Минерални води“.

V.ОЦЕНКА, ПОДБОР И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННИ ПРОЕКТИ В РАМКИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА „МИКРОПРОЕКТИ ЗА КЛИМАТА“

Средствата за финансиране на проекти по Програма „Микропроекти за климата“ (ПМПК) постъпват в съответствие със Споразумението за прехвърляне на годишно разпределено количество емисии между Република България и Република Малта и на базата на Решение на Министерски съвет №175/29.03. 2017 година.

В рамките на ПМПК се изпълняват следните видове проекти:

- Малки инфраструктурни проекти (доставка на апаратура, изграждане на малка инфраструктура, водещи до директно или индиректно намаляване на емисиите на парникови газове) или адаптация към климатичните промени;
- Дейности, свързани със смекчаването и адаптацията към климатичните промени (разработване на стратегии /програми /доклади /анализи, образователни проекти, събития, публикации, научни изследвания и проучвания и др.).

През декември 2019 година са направени последните изменения в Оперативното ръководство на Програма „Микропроекти за климата“. Тогава са въведени покани за прием на проектни предложения и са конкретизирани допустимите дейности чрез разграничаването им

от допустимите дейности по другите действащи Програми на Фонда. Кръгът на допустимите бенефициери за дейности по реализация на малки инфраструктурни проекти е конкретизиран за обекти общинска и държавна собственост, както и собственост на БАН. Номинирането на проекти става с мотивирано писмено предложение от членовете на УС на НДЕФ.

1. Подбор и одобряване на проекти по ПМПК

1.1. Поддържане на постоянен портфейл от проекти по ПМПК

През 2022 година са постъпили 9 (девет) Формуляра за кандидатстване по ПМПК при две обявени покани за прием и номиниране от членове на УС. (*Приложение 1 – табл.1.2.*)

1.2. Подбор и оценка на проекти по ПМПК от Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на проекти и одобряване на проекти от УС на НДЕФ

Съгласно Правилника за дейността на НДЕФ и Оперативното ръководство на ПМПК, одобряването на проектите се осъществява на базата на подаден формуляр и класиране по предварително обявени изисквания за кандидатстване и методика и критерии за оценка и подбор на подходящи проекти за финансиране. Проектите се одобряват на две нива: от постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на проектите и от Управителния съвет на НДЕФ.

През 2022 г. е проведено едно заседание на Постоянната комисия по подбор, контрол и отчитане на изпълнението на проекти. На това заседание са разгледани 5 (пет) формуляра за кандидатстване по ПМПК. В началото на 2023 година предстои провеждането на ново заседание, на което да бъдат прегледани и оценени още 4 (четири) проекта, номинирани от членове на УС на Фонда.

Одобряване на проекти по ПМПК от УС на НДЕФ

В резултат на работата на Постоянната комисия за одобрение от УС са внесени и са одобрени 5 (пет) формуляра на проекти по ПМПК. Заседанието на УС на НДЕФ, на което са одобрявани проекти за финансиране, е проведено на 20 септември 2022 година. (*Приложение 2 – табл.2.2.*)

2. Изпълнение на проекти по Програма „Микропроекти за климата”

През отчетната 2022 година са завършени и отчетени 3 (три) проекта с финансовата подкрепа от НДЕФ в размер на **91,820.08** лева.

Във връзка с изпълнение, финансиране и отчитане на приключилите своето изпълнение проекти са разходвани и **135** лева за осъществяване на предварителен и последващ контрол на изготвените и проведени тържни процедури на изпълнените проектни предложения.

Завършените и разплатени проекти по ПМПК през 2022 година са, както следва:

➤ МР 025 “Въвеждане и усъвършенстване системи за разумно и ефективно управление на енергийните ресурси в училище”

Общата цел на проекта е да се гарантира положителен екологичен ефект и устойчива енергийна практика в СУ “П. Р. Славейков“, гр. Добрич, посредством прилагане на комплекс от “умни“ решения за рационално управление на енергийния ресурс. Конкретните цели пред проекта са:

- Да се изгради интелигентна инфраструктура, чрез която да се оптимизира, автоматизира и адаптира работата на системите и съоръженията за електроподаване и подгряване на вода за отоплителни нужди към намаляване на енергийните разходи и емисии;
- Да бъдат обогатени знанията на учителите и учениците по темата за негативните въздействия от климатичните промени чрез провеждане на обучения, подобряващи разбирането за пестене на енергия и формиращи стабилна основа на поведение щадящо околната среда.

Проектът се числи към така наречените “малки инфраструктурни проекти”.

Осигуреното финансиране от НДЕФ е в размер на 50 000 лева.

Поради усложнената обстановка от епидемията Covid 19 и във връзка с прилагане на противоепидемичните мерки, средствата (8.570,48 лева) за провеждане на образователната кампания бяха изплатени едва след реализацията ѝ в началото на 2022 г.

МР 025 “Въвеждане и усъвършенстване системи за разумно и ефективно управление на енергийните ресурси в СУ “П. Р. Славейков“, гр. Добрич“

➤ ***МР 026 “Разработване на Програма за управление на отпадъците (ПУО) за територията на Община Бургас“***

Същността на проекта се състои в разработването на програма за управление на отпадъците (ПУО), съгласно приложимото законодателство, за подобряване управлението на отпадъците на територията на община Бургас, осигурявайки работещ инструмент за планиране и обосновка на необходимите ресурси, мерки и действия. Чрез нея се цели намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване чрез въвеждане на принципи на кръговата икономика. както и Проектът се числи към така наречените “меки проекти” - дейности, свързани със смекчаването и адаптацията към климатичните промени и състоящи се в разработване на стратегии /програми /доклади /анализи. Осигуреното финансиране от НДЕФ е в размер на **33 250** лева.

➤ ***МР 033 “Община Своге - още една крачка към природата”***

Общата цел на проекта е да се намалят емисиите парникови газове, чрез въвеждането на системи за разумно и ефективно управление на енергийните ресурси в административната сграда на община Своге.

Конкретните цели пред проекта са:

- Внедряване на система за сграден електро-енергиен мениджмънт, който включва цялостна система за оптимизиране и мониторинг на електропотреблението в общинската администрация;

- Провеждане на информационно – презентационно събитие на тема „Проблемите на изменението на климата и адаптация към климатичните промени“ в две части. Проектът се числи към така наречените “малки инфраструктурни проекти”. Осигуреното финансиране от НДЕФ е в размер на 50 000 лева.

Община Своге - още една крачка към природата

През изминалия отчетен период не са допуснати слабости по отношение на използване на средствата по предназначение, както и по прозрачността на процедурите по подбор и реализация на проектите, което е констатирано и от „Грант Тортон” ООД, осъществил независимия одит на изпълнението на проектите, които се финансират по програмите, администрирани от НДЕФ.

Всички препоръки, свързани с финансираните от НДЕФ проекти са взети под внимание и са предприети необходимите действия за отстраняването им през предходната година.

VI. ОБРАЗОВАТЕЛНИ И ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

След 2015 година НДЕФ полага усилия да даде своя принос и за промяна в поведението на ползвателите на сградите, за които се предоставят средства за инвестиционни мерки, тъй като начинът на ползване на сградата в дългосрочен план осигурява постигането на спестяванията на енергията след изпълнените инвестиционни мерки – изолации на стените, подмяна на дограмите, подобряване на електрическите и отоплителните инсталации и др.

Дейността на Фонда в това направление започна с практическа работа в четири училища в две общини през 2016 година. От 2018 година тя се разшири общо в 15 училища в четири общини, а от 2019 – общо в 50 образователни институции в 12 общини, като част от тях са и детски градини. Принципът за въвеждане на учебните заведения беше най-напред с покана до учебни заведения, в които Фондът вече е инвестирал значителни публични средства за мерки за енергийна ефективност на сградите. Към момента дейностите по тази инициатива се реализират и в други образователни институции на територията на същите общини или РУО.

Конкретен пример за това е изпълнението на Проект “Мост между действията за климата на европейско и на местно ниво“.

1. “Мост между действията за климата на европейско и на местно ниво“ (Bridging European and Local Climate Action (BEACON = ФАР))

Заради тежката ситуация с пандемичната обстановка от предходните две години, срокът на изпълнение беше удължен до м. февруари 2022 година. Наложи се да бъдат проявени максимална гъвкавост и творчество за провеждане на виртуално учебно пътуване. Домакините от UfU – Независим институт за околната среда в Берлин, заснеха предварително видео материали за обектите, които се предвиждаше да бъдат „посетени“ и в онлайн сесия проведеха обсъждане с българските участници.

Издадена беше на български език от водещия партньор по проекта от Германия и доставена в НДЕФ и основната публикация на проекта, комиксът „Предизвикателствата на климатичните промени“. През 2022 публикацията беше разпространена в България.

Освен образователните проекти ИБ на НДЕФ участва и в изпълнението на следните международни проекти:

2. Проект „Тройно А - Подсилване на веригата на стойността на проектите за енергийна ефективност в ранните им етапи“ по програма Хоризонт 2020

Целта на проекта е генериране на иновативни схеми за финансиране и инструменти за стандартизация с цел мобилизиране на капитали, чрез използване на целеви фондове.

Основна предпоставка за успешното внедряване на Платформата беше участието на екипа на НДЕФ в тестването и калибрирането на платформата с проекти от портфолиото на НДЕФ. Бяха идентифицирани 7 (седем) проекта, отговарящи на всички изисквания за “Triple A” проекти.

През 2022 година работата продължи с дейности за повишаване на капацитета и разработване на документи с препоръки към европейските политики за енергийна ефективност.

В заключителния етап от реализацията на проекта чрез редица публикации и събития бяха конкретизирани следните важни изводи и препоръки:

2.1. Пречките пред инвестициите в енергийна ефективност са основно три категории:

- Регулаторната рамка, тъй като тя поставя основата за финансиране на енергийната ефективност;
- Пазарната рамка, която ясно описва ситуацията на финансиране и изпълнение на проекти за енергийната ефективност;
- Ключовите играчи, състоящи се главно финансови институции и МСП в ролята на разработчици на проекти.

2.2. Гледната точка на заинтересованите страни:

- Това, което липсва е гъвкавостта за прилагане на иновативно финансиране и схеми за проекти за ЕЕ;
- Трябва да се даде приоритет на инвестициите в ЕЕ в индустрията и сградите в подкрепа на стратегията за устойчиво финансиране;
- Трябват повече икономически стимули, като освобождаване от данъци и безвъзмездни средства за прилагане на мерки за ЕЕ.

2.3. Политическа рамка и пазарна архитектура трябва да се развиват в следните посоки:

- Да се увеличава енергийната независимост на страните чрез преход към възобновяем енергийни източници, прилагането на модерни нискоенергийни технологии;
- Държавите с водещи икономики предоставят по-пълнен и многосекторен подход със схеми за подпомагане, обхващащи различни сектори;
- Държавите с бавно икономическо възстановяване и продължителна тежка рецесия започват да обръщат повече внимание на ЕЕ и приемат зелен и цифров преход. Това се наблюдава главно в строителния сектор и съответно в секторите, свързани с развитието на възобновяемата енергия.

2.4. За да се подкрепят на ЕЕ инвестиции е нужно:

- Нормативните национални рамки трябва да се съобразят с ЕС Таксономични стандарти;
- Трябва да се гарантира бързото синхронизиране на националните нормативни рамки към европейските директиви, така че те да бъдат включени в националните законодателства навреме и по начин, който да може лесно да се прилага от публичния и частния сектор;
- Съответните държавни политики трябва да се наблюдават и преразглеждат редовно, за да се гарантира тяхната постоянна ефективност за ускоряване на инвестициите в енергийна ефективност.

Успешното приключване на проекта беше оповестено с провеждането на хибридната финална конференция през м. май 2022 година.

3. Проект „Общински системи за енергиен мениджмънт, подкрепящи устойчивото финансиране на местните климатични действия“ по Европейска инициатива за климата (EUKI)

Проектът се финансира по Европейската инициатива за климата (EUKI). Водещ партньор е Фондация Център за енергийна ефективност Енефект. Националният доверителен екофонд е партньор, заедно с Фраунхофер Институт по строителна физика в Германия.

Проектът има за цел да разработи индивидуален модел за интегрирана общинска система за енергиен мениджмънт, основан на добре познатия стандарт за управление на енергията - ISO 50001.

В началото на 2022 г. бяха завършени дейностите по проекта, включително:

- Изготвяне на актуализации в ОР на ИПК, иницирани от разработения от екипа на НДЕФ финансов модел;
- Участие в двудневен семинар в к. к. Боровец, промотиращ разработения от НДЕФ финансов модел за оценка на проектите за енергийна ефективност и определяне на необходимия размах БФП за успешната му реализация.

4. Предефиниран проект №3 “Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“ по програма “Опазване на околната среда и климатични промени“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

Проектът стартира през февруари 2021 година. Основната му цел е да подобри капацитета на местните власти да планират и идентифицират креативни и иновативни решения за градско развитие, попадащи в стратегиите и общинските планове за смекчаване въздействието върху климата. Водещ партньор е НДЕФ. Партньор от страната донор е Норвежката асоциация на регионалните и местните власти (KS). Останалите партньори по проекта са осемте големи общини в Р. България (Столична община, Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора, Русе, Кърджали и Сливен).

- През отчетната 2022 бяха отчетени следните резултати от реализацията на проекта: Проведени са планираните обучения и учебни пътувания за осемте партньорски общини;
- Завършен е прегледа на стратегическите документи за градско планиране и са предприети мерки за отстраняване на идентифицираните пропуски;
- Идентифицирани са и са избрани иновативни инвестиционни мерки (проекти за градско развитие) в осемте партньорски общини;
- Поведоха се експертни консултативни срещи в осемте града, в които предстои да се реализират пилотни инвестиционни мерки за адаптация към климатичните промени. В срещите взеха участие политическите ръководства на общините, главните архитекти, директори и експерти от съответните общински администрации, представители на общинските съвети, на регионалните органи на МОСВ и МРРБ, на камарите на строителите, на проектантите и на архитектите. Представени бяха и специализирани средни училища и университети. Целта на всяка от срещите беше екипът на проекта от всяка община да сподели и обсъди с експертната общност на града идеята за инвестиционна мярка, чието изпълнение ще стартира още тази година. Бяха обсъдени конкретните идеи и се събраха експертни мнения за детайлите на нейната реализация и възможности за прилагането ѝ и на други места. В някои от общините обсъжданията засегнаха и по-широки аспекти на градското развитие, свързани с адаптацията към климатичните промени и всъщност, бяха дадени много идеи за актуализация на местните политики и законодателство в тази насока. Отправени са и предложения за актуализация на националното законодателство в областта на градското развитие и стандартите за строителство и озеленяване в градовете.
- Изготвени са технически задания на иновативните проекти;
- Стартиран е процеса за избор на изпълнители на иновативните инвестиционни мерки.

5. Проект „Български форум за енергийна ефективност за смарт финансиране за смарт сгради“ (BeSmart)

Проектът се финансира от Хоризонт 2020. Целта е генериране на иновативни схеми за вземане на решения и инструменти за стандартизация с цел мобилизиране на капитали, чрез използване на целеви фондове. Водещ партньор по проекта е Центърът за енергийна ефективност ЕнЕфект. Освен НДЕФ, партньори по проекта са още 10 организации в т.ч. държавни агенции, общини, НПО от България.

Участието на НДЕФ включва изпълнението на следните дейности:

- Организиране на семинари за представяне на горепосочените схеми и инструменти;
- Идентифициране и подпомагане на разработването на пилотни проекти с цел банково кредитиране.

През 2022 година бяха проведени четири кръгли маси:

➤ Национална конференция „Управление на енергията в общините и инвестиции в устойчива енергия“, която се проведе на 16 и 17 март 2022 г. в хотел „Самоков“, Боровец и онлайн в платформата Zoom. Основните изводи от конференцията/кръгла маса могат да се обобщят в следното:

- Навлизането на пазарно финансиране е трудно без проследяване и доказване на резултатите, които се осигуряват чрез внедряване на Общински системи за енергиен мениджмънт; използването на подобни инструменти е все по-често изискване за участие в различни програми за финансиране и ролята им за привличане на финансиране; необходима е техническа подкрепа за събиране и обработване на информацията от енергийните мениджъри в общините.

- Енергийните кооперативи в България са истинско предизвикателство, но съществуват решения - нужни са спешни законодателни промени, свързани с определяне на правната форма на енергийните кооперативи и улесняване на присъединяването им към мрежата, както и на възможностите за отчитане и разпределяне на произведената енергия.

- Намаляването на енергийната бедност може да се осъществи чрез политики и мерки за енергийна ефективност като най-устойчивото решение за намаляване на енергийната бедност е сградното обновяване.

- Приноса на ндеф може да се обобщи с представянето на новите финансови инструменти на фонда, включително и на модела за финансиране, разработен по проект „общински системи за енергиен мениджмънт, подкрепящи устойчивото финансиране на местните климатични действия“.

➤ Национална конференция „Устойчиво финансиране на проекти за енергийна ефективност и ВЕИ“, 2–3 юни, гр. Бургас, Експо център “Флора” и онлайн в платформата Zoom. Основната тема на програмата бе създаването на Националния декарбонизационен фонд (НДФ), който е една от най-важните реформи в Националния план за възстановяване и устойчивост, като от него се очаква да инвестира средства във всички области на устойчивото енергийно развитие – от санирането на сгради и инсталирането на системи за ВЕИ до подкрепа за бизнеса. Събитието представи за първи път в България началните етапи от работата по структурирането на фонда, а именно изготвеното пазарно проучване и оценка на бариерите, което ясно показва необходимостта от незабавни действия за използване на огромния потенциал на проектите за зелена енергия в България. По време на кръглата маса по проект BeSMART представители на отговорните институции разясниха развитието на НПВУ в последните месеци, като заедно с всички заинтересовани страни бяха обединени усилия да се предложат варианти за оптимизация

на окончателната версия на Плана и да обсъдят своите предложения. Бяха обобщени планираните реформи и се създаде общо разбиране за концепцията и логиката на НПВУ според последната достъпна версии. Изготвени бяха препоръки за оптимизиране на проектите към НПВУ с цел стимулиране на широко участие от потенциалните бенефициенти и активизиране на частни инвестиции в енергийна ефективност. Беше предложен механизъм за практическо изпълнение на проектите и бяха идентифицира потенциалните бариери и съответните решения, позволяващи безпроблемно усвояване от крайните бенефициенти.

➤ Шеста национална кръгла маса (26-27 септември 2022 година) - По време на тази кръгла маса бе установено, че забавянето на реформите излага на сериозен риск изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост и ефективно възпрепятства ускореното изпълнение на местни проекти за устойчива енергия с потенциал да ограничат негативните последици от кризата. В този сложен контекст, тази кръгла маса предложи пространство за координиране на действията на националните и местните власти с цел да се ускори реалното изпълнение на проектите в полза на местните предприятия и гражданите. В допълнение бе продължено обсъждането на ролята на системите за енергиен мениджмънт, като дискусиите в двете сесии се подкрепиха от представяния на резултатите от техническите работни групи на BeSMART, проправяйки пътя за разработването на специализирани препоръки. Бяха представени и примери от кръгли маси за интелигентно финансиране в Чехия и Гърция.

➤ Седмата национална кръгла маса за финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) се проведе на 29 ноември в София. Фокус беше върху проектите за устойчива енергия в промишлеността и малките и средни предприятия. Сред водещите теми, които експертите обсъдиха бяха:

- Съществуващите финансови инструменти в подкрепа на енергийната ефективност и вей в предприятията;
- Успешните практики и бариери при прилагането на специализирани финансови продукти;
- Системите за управление на енергията в предприятията.

VII. ИНСТИТУЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ, МЕЖДУНАРОДНИ ВРЪЗКИ И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Институционално развитие

В края на отчетния период личният състав на ИБ наброява 7 души на пълен щат – един директор, четири експерти (главни експерти и експерти) и двама технически сътрудници (технически асистент и шофьор) и 1 експерт на непълно работно време. Те заемат съответните позиции в длъжностното разписание. Заети са осем от четиринадесетте одобрени щатни позиции, като всички три отдела са попълнени с експерти в съответствие с актуалните потребности на Фонда. Всички експертни позиции са заети от служители със степен на университетско образование, съгласно изискванията на щатното разписание.

Офисът на Националния доверителен екофонд не се е променял от създаването на Фонда. Цялостната му издръжка се осъществява със средствата на административния бюджет на НДЕФ, предвиден в съответните актове, чрез които се предоставят средства за разходване от негова страна.

Дълготрайните материални активи на Фонда включват компютри, копирни машини, климатици и друго офис оборудване, транспортни средства и офис обзавеждане.

Документооборота в ИБ се осъществява коректно, съгласно утвърдените вътрешни правила за информационно-деловодната дейност и работата с документи в НДЕФ. Цялата документация на фонда от неговото създаване се архивира и съхранява в съответствие с

националното законодателство и вътрешните правила за обработка и документоборота в ИБ на НДЕФ.

2. Дейности, свързани с програми и механизми за финансиране

През 2022 година Изпълнителното бюро продължи да работи за осъществяване на възможностите за използване на НДЕФ като механизъм по нови финансиращи програми и схеми.

Дейности, свързани с подготовката на нови проекти, програми и механизми за финансиране

През отчетната година Изпълнителното бюро активно се включи в проучване на възможности за осигуряване на средства за финансиране на нови програми в сферата на опазване на околната среда. Сред проучваните възможности бяха:

- На база на опита си в областта на опазване на биологичното разнообразие в тези месеци усилията на администрацията на НДЕФ са насочени към превръщане на Фонда в институцията, която ще има водеща роля при администриране на плащанията за екосистемни услуги, които ще насърчат поддържането и подобрието на естествени екосистеми;

- Проучване на възможността НДЕФ да бъде включен, като един от трите подфонда, свързани с дейността на Декарбонизационния фонд, като финансова институция за подкрепа при прилагането на мерки за енергийна ефективност и постигане на декарбонизация на икономическия живот в Република България.

И през 2022 година, усилията на ИБ бяха насочени към усъвършенстване на знанията и опита на Фонда в сферата на финансовите инструменти, осигуряващи привличане на частни инвестиции за реализацията на публични проекти за енергийна ефективност. Продължиха усилията за успешното реализиране на пилотната схема за финансиране на публични проекти за енергийна ефективност със съчетаване на безвъзмездна субсидия с договор с гарантиран резултат (ЕСКО). През отчетната година завърши изпълнението на СМР - дейностите по първия и единствен такъв, финансиран в рамките на ИПК проект № 501 „Внедряване на енергоспестяващи мерки, модернизация и ремонт на уличното осветление на град Габрово чрез договор с гарантиран резултат“. Очакванията са тази новата схема на финансиране да преодолее ограниченията и недостатъците на всяка от двете отделни форми на финансиране (безвъзмездна субсидия и Договор с гарантиран резултат) и да осигури значително по-ефективно използване на публичния ресурс и мултиплициране на неговите ефекти, чрез привличането на частен капитал. Постигането на заложените цели ще бъде обект на проследяване и анализ през следващите няколко години.

Друго направление в работата на Фонда през 2022 година, което също е насочено към по-ефективно използване на наличните финансови ресурси е финансирането на втория пилотен проект № 507 „Мерки за енергийната ефективност и съпътстващи дейности в сградата на СУ”Никола Велчев”, СУ”Отец Пайсий” и трапезария, гр. Самоков“, свързан с въвеждане на мерки за енергийна ефективност чрез прилагане на международни протоколи за измерване и проверка на резултатите от инвестициите за енергийна ефективност. СМР-дейности по изпълнение на проекта стартираха през 2022 година, като очакванията са те да завършат до средата на 2023 година.

Основният мотив за реализацията на тази инициатива е, че прилагането ѝ ще доведе до постигането на няколко основни стратегически цели, свързани с подобряване на капацитета на администрациите на съответните бенефициери поради необходимостта да осигурят

управлението на тези проекти; подобряване на ефективността на използваните публичните ресурси; гарантиране устойчивостта при постигането на заложените резултати, чрез предписани методи на управление по време на целия жизнен цикъл на инвестицията.

През 2022 година продължи подготовката на два нови проекта с международно участие. Те се планират въз основа на покана на Европейската инициатива за климата (EUKI):

- Визия 2045 – Училищата като двигатели към климатична неутралност в градовете“. Предвижда се НДЕФ да е партньор на UfU (Независим институт за околна среда в Берлин) и партньори от Словения и Полша;

- Служби “Енергиен мениджър в общините“. По този проект НДЕФ ще бъде водещ партньор. Останалите участници в проекта са Агенция Софена, както и партньори от Румъния и Германия (UfU).

Изпълнението и на двата проекта стартира през ноември 2022 година с подписването на договори за финансиране и партньорски споразумения.

Междувременно в края на октомври 2022 година НДЕФ бе уведомен за подписването на Споразумение за продажба на Годишно разпределено количество емисии (Annual emissions allocations - AEAs) между Република България и Федерална република Германия. С РМС № 814 от 20.10.2022 година е определено постъпленията от Споразумението да бъдат предоставени на НДЕФ за финансиране на поне 15 (петнадесет) общински училища и детски градини като подпрограма на действащата Инвестиционна програма за климата (ИПК). В текста на Споразумението са посочени допустимите по Програмата мерките за енергийна ефективност и икономия на енергия в общинските училища и детски градини, като това са интервенции, които не отговарят на условията за финансиране по други национални, на ЕС или други действащи програми, включени в общинските програми за енергийна ефективност.

3. Международни връзки и връзки с обществеността

Международните контакти на НДЕФ през 2022 г. бяха фокусирани главно във взаимоотношенията ни с партньорите от международните проекти, по които НДЕФ е партньор.

Сайтът на НДЕФ в интернет на български и на английски език се актуализира своевременно. Той съдържа необходимата информация за устройството и дейността на НДЕФ, за новите програми и приоритетни области за финансиране на проекти, условията за кандидатстване, критериите за оценка на предложенията за финансиране и описание на завършените проекти.

Сайтът изпълнява и важни функции при управлението на проектите и програмите, тъй като на него редовно се оповестява статусът на изпълнението им и предстоящите стъпки.

И през 2022 година продължи организирането и провеждането на форуми, семинари, консултативни срещи, конференции и обучения, свързани с изпълнението на описаните в проекта дейности.

През изминалата година, бяха извършени редица информационни дейности, в рамките на изпълнението на образователните проекти на НДЕФ, а именно:

- На 3 юни 2022 г. във Варна представител на НДЕФ представи пред академичната общност цялостната инициатива за въвеждане на действия за климата в българските училища и детски градини. Информацията беше представена пред 50-тата юбилейна национална конференция на Съюза на физиците в България. Форумът беше под патронажа на Министъра на образованието и науката акад. Николай Денков и е юбилейното издание на ежегодния форум. Тази година темата е „Климатичните промени и образованието по физика“. Съорганизатори на

са Съюзът на физиците в България, Министерството на образованието и науката, Институтът за изследване на климата, атмосферата и водите на БАН, Фондация „Еврика“, Община Варна и Астрономическата обсерватория и планетариум „Николай Коперник“, Варна.

Информационни дейности на НДЕФ във връзка с участието на Фонда, като водещ партньор по проект „Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“ са свързани с организирането и провеждането на следните няколко събития:

- През февруари 2022 година беше проведена първата работна среща (онлайн в платформата Zoom) на партньорите по проекта. С основна тема „Анализ на общинските политики за климатични действия“. Целта на среща беше да се обмени информация и се обсъдят първите елементи на докладите на базата на предвидените в методологията стъпки, а именно – да се обсъдят идентифицираните основни заплахи (по две за община), да се направи селекция на документите за анализ, да се изготвят визитки на иновативни проекти.

- Пътуване до Осло 22 – 25 март 2022 година - Първи уроци по адаптация към климатичните промени от Норвегия. В делегацията участваха заместник кметове, координатори на проекта от общините партньори, както и представители на НДЕФ, включително на консултантския екип. Домакин и организатор на програмата в Осло беше Асоциацията на общинските и регионалните власти (KS). Целта на посещението беше запознаване с работата на общините в Норвегия в сферата на адаптация към климатичните промени и с конкретни проекти на място, които вече са изпълнени или се изпълняват.

- Пътувания до Берген и Западна Норвегия през април и май 2022 г. Представители на осемте партниращи общини посетиха Берген и Западна Норвегия от 26 до 30 април и от 9 до 13 май 2022 г. В групите участваха експертните екипи на партниращите общини Бургас, Варна, Кърджали, Пловдив, Русе, Сливен, София и Стара Загора, както и представители на НДЕФ, включително на консултантския екип.

- Целта на посещенията беше запознаване с работата на общините в Норвегия в сферата на адаптация към климатичните промени и с конкретни проекти на място, които вече са изпълнени или се изпълняват. Домакини и организатори на програмата бяха Асоциацията на общинските и регионалните власти (KS) и Западно норвежкия изследователски институт (WNRI).

- Втората работна среща на партньорите по проекта се проведе в периода 26 – 27 май 2022 г., гр. София, хотел „Шипка“. Целта на тази среща беше да се постигне съществен напредък в изготвянето на аналитичните доклади на базата на предвидените в методологията стъпки, както и на базата на наученото и споделения опит по време на учебните пътувания в Норвегия. Акцентът на работната среща бяха анализът на наличната информация с цел аргументиране на избраните заплахи за всяка община и съответно набелязаните инвестиционни мерки и генерирането на предложения за актуализиране на общинските политики и националното законодателство, както и на учебните програми в средните и висшите училища по строителство, градско развитие и озеленяване.

Втора работна среща на партньорите по проекта

- От 8 до 10 юни 2022 г. се проведе последната от трите работни срещи на експертните екипи от общините партньори по проекта. Целта на тази среща беше да се финализират решенията за инвестиционните мерки, цялостното оформяне на докладите и финализиране на работата по предложения за актуализиране на общинските политики и националното законодателство, както и на учебните програми в средните и висшите училища по строителство, градско развитие и озеленяване. Всеки от екипите работи и представи своя проектен фиш за предвидената за изпълнение иновативна инвестиционна мярка. Проектните фишове представляват специално разработен от НДЕФ модел за описание на инвестиционните мерки, които ще се изпълнят в рамките на проекта, които бяха изпратени за съгласуване на ПО по ПООСКП и ФМ на ЕИП.

- В края на месец юни 2022 г. стартира по график и реализирането на консултативни срещи във всяка община с цел да сподели и обсъди с експертната общност на града идеята за инвестиционна мярка, която ще се финансира по проекта. Целта на срещите бе да се обсъдят конкретните идеи и се съберат експертни мнения за детайлите на нейната реализация и възможности за прилагането ѝ и на други места. На срещите бе представен начина, по който се стига до избора на съответната идея, анализа за нейната осъществимост и адекватност, както и конкретните инвестиционни дейности, свързани с нейната реализация. Бяха представени ключовите критерии за избор на мярката в т.ч.: тя да предпазва от рисковете на конкретните заплахи, да е иновативна, да е осъществима и да е необходимо и постижимо нейното прилагане и на други места в града, а и в други градове.

Консултативни срещи в общините

- Във връзка с осъществяването и бяха подготвени съответните презентации за представяне на Партньорството, Водеция партньор, Философията на проекта и пътя извървян от експертните екипи до избора на конкретната инвестиционна мярка, които също са резултат от изпълнението на съответната дейност които не са предварително планирани при разписването на проекта. До края на месец юли бяха осъществени срещи и в осемте общини партньори по проекта. Бяха подготвени паметни записки от проведените срещи, в които се отразиха основните предложения и въпроси повдигнати от експертната общност по общини, свързани с подобряване на обучителните програми и законодателството в областта на градското планиране в контекста на климатичните промени.

- На 1 ноември 2022 г. в хотел „Астра“ в гр. София Министърът на околната среда и водите госпожа Росица Карамфилова откри Националната конференция на тема „Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“. За нас мерките за адаптация към климатичните промени в градска среда са много важни, тъй като чрез тях ще успеем да намалим нашата уязвимост при бедствия – да спасим човешки животи, да опазим инфраструктурата в населените места, да съхраним богатото биологично разнообразие на българската природа“ – с тези думи министърът на околната среда и водите Росица Карамфилова приветства участниците. „С тази инициатива заедно с нашите партньори прокарваме нова вълна на будителство – тази на грижата за природата, водата, въздуха и всички жизненоважни компоненти на околната среда“, каза Пенка Моллова-Смоленова, председател на управителния съвет на НДЕФ. Целта на конференцията – да се представи пред широк кръг заинтересовани страни философията и практическото изпълнение

на проекта до момента, както и да се положи началото на обсъждане на основни теми, свързани с политиките и законодателството в областта на адаптация към климатичните промени. Беше споделено, че това са първи мерки в изпълнение на Националната стратегия за адаптация към климатичните промени в градска среда.

Националната конференция на тема „Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“

- Паралелно с конференцията се проведе и обучение на експерти от общинските администрации от цялата страна. Целта на обучението беше експертите от общините в България да се подготвят за планиране и изпълнение на мерки за адаптация към климатичните промени в урбанизирани територии, за които има предвидено финансиране в различните програми на следващия програмен период.

Обучение на експерти от общинските администрации от цялата страна

- В Националната стратегия за адаптация към климатичните промени са идентифицирани основните заплахи за урбанизираните територии – наводнения, свлачища, недостиг на вода, ефект на топлинния остров. Това обучение въоръжи със знания и умения администрациите на българските общини да планират и изпълняват мерки за адаптация, за превенция на риска от тези заплахи. Важен принос в обучението се получи от норвежките партньори по проекта, Норвежката асоциация на местните и регионални власти (KS) и Западно-норвежкия изследователски институт (WNRI), които подготвиха и представиха задълбочено и широко-обхватно проучване на международния опит за мерки, които помагат на общините да намалят риска от тези заплахи, за да предпазят своето население, инфраструктура и не на последно място, природа, от заплахите на климатичните промени. Освен запознаване с международния опит, сърцевината на обучението беше представянето и упражненията за прилагането на Методология за анализ на съществуващи стратегически документи в общините и идентифициране на пилотни дейности. То беше водено от екипа на Аналитично-консултативна група, която е консултант на НДЕФ по проекта. В обучението взеха участие 73 участника от 44 общини от цяла България. Всички участници изразяват високата си степен на удовлетворение от обучението и ползата за бъдещата им работа. Повечето участници отбелязват, че ще могат да използват наученото в пряката си дейност. Участниците предложиха и пожелаха да създадат своя група в социалните мрежи, за да продължат общуването си и обсъжданията на въпросите, които са важни за тях по темата.

Посещение в България на норвежките партньори по проекта

Информационни дейности на НДЕФ във връзка с участието на Фонда, като партньор по проект „Тройно А“ (TRIPLE A):

- През май 2022 г. се проведе Финалното европейско събитие по Проект “Тройно А“ (Triple-A) на тема „Улесняване на финансирането на проекти за енергийна ефективност на ранен етап: Препоръки от проекта „Triple-A“. Събитието беше фокусирано върху ключовите констатации и препоръки на „Triple-A“, съчетавайки ги с перспективите на европейските заинтересовани страни, предоставяйки преглед и въведение в текущото състояние на мерките за подкрепа на енергийната ефективност в Холандия. Повече от 75 участници имаха възможността да научат повече за финансирането на проекти за енергийна ефективност, стандартизирания “бенчмаркинг“ на инвестициите в енергийна ефективност, стратегия на Проекта за използване на основните резултати и инструменти, както и ключови препоръки за европейските страни относно процеса на интегриране на енергийната ефективност. Част от събитието беше посветено на сестринските проекти на „Triple-A“ по „Horizon 2020“, като E2DRIVER, EEnvest, EN-TRACK, INFINITECH, SMAFIN, които имаха възможността да представят своя обхват и стратегии за насърчаване на инвестиции в енергийна ефективност. Домакин на събитието са холандските партньори на Triple-A ABN AMRO, една от водещите холандски банки и IEESR, международен изследователски институт.

Информационни дейности на НДЕФ във връзка с участието на Фонда като партньор по проект “Български форум за енергийна ефективност за интелигентно финансиране за интелигентни сгради“ (BeSmart):

Националният доверителен екофонд участва активно във форумите на проекта. Съществен е приноса на Фонда при провеждането на дискусиите в два от тях:

- Четвърта национална кръгла маса - „Управление на енергията в общините и инвестиции в устойчива енергия“. Част от дискусиите бяха насочени към възможностите за обвързване на финансирането на общински проекти с наличието на функционираща общинска система за енергиен мениджмънт и разработения от НДЕФ модел за изчисляване на размера на безвъзмездната субсидия с постиганите спестявания на енергия.

- Шеста национална кръгла маса. Основните теми на форума бяха насочени към Финансовите институции, като ключови фактори за изпълнението на националните програми за подпомагане и ролята на общинските системи за енергиен мениджмънт и стандарти за привличане на пазарно финансиране. Беше представена кратка предистория на механизмите за финансиране на фонда и наблюденията на ИБ върху системите за енергиен мениджмънт. Беше обърнато внимание на факта, че енергийния мениджмънт спомага за по-голяма прозрачност на проектите и генерирането на ясни анализи, които представляват интерес за финансовите експерти от банките и специализираните фондове.

През 2022 година, по време по време на своето годишно събитие Националният доверителен екофонд връчи наградите на победителите в Националния конкурс за литературно творчество на името на Мими Праматарова, първият директор на Национален парк „Рила“. Акцента на конкурса беше насочен към литературни творби на тема – „Иновации, устойчив бизнес, традиции - среща в (мрежата) Натура 2000“.

Национален доверителен екофонд, активно се включи и в инициативата на Дирекция „Национален парк Рила“, в която взе участие и Клуба на лауреатите към фондация „Екофорум Плюс“ в рамките на Кампанията „Политики за младежта в сферата на околната среда“, финансирана със средства от бюджета на Министерство на околната среда и водите. От 13 до 15 октомври 2022 г. се организира и проведе творчески семинар в Посетителския център на Националния парк в Паничище. В събитието участваха петнадесет момичета и момчета от различни градове на страната, част от които през последните три години са носители на награди в ежегодния конкурс за природозащита на НДЕФ на името на Мими Праматарова.

Участниците прекараха три незабравими дни с интензивна и богата на преживявания програмата. Нови запознанства, много нови знания за природата и климатичните промени, спиращи дъха преживявания по време на походите до резерват и водопад „Скакавица“ и езерото „Паничище“, много фотографии след обучението по природна фотография – това запълни малкото време. А в последните часове, разпределени в три творчески екипа, участниците подготвиха и представиха своите впечатления, преживявания и идеи за управлението на парка в уникални визуални концепции. Преди да се разделят, младежите решиха, че продължават съвместните си творчески планове и ще направят всичко възможно да се срещат по-често и да привличат още последователи, които да популяризират конкурса и да допринасят за опазването на природата.

VIII. ИЗТОЧНИЦИ НА СРЕДСТВА, РАЗХОДИ И ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА НДЕФ

1. Източници на финансиране за 2022 г.

1.1. Постъпления в съответствие с Наредба № 1/4.03.2015 г.

- В съответствие с разпоредбите на Наредбата постъпилите средства за отчетната 2022 г. са в размер на 5 557 016 лв. или общо за периода 2016-2022 г. 18,339,666 .00 лв. Средствата са предназначени за безвъзмездно финансиране на проекти и дейности по чл. 56, ал. 1, т. 1-4 и 6 от Закона за ограничаване изменението на климата и за изготвяне на стратегически и планови документи за въвеждане на мерки за ограничаване или адаптация към изменението на климата. Част от генерираните по реда на наредбата средства в размер на 5,054,177.00 лв. за 2019 г и 4,956,142.00 лв. през 2021 г. са прехвърлени с решение на УС на НДЕФ за финансиране на проекти по СЕЕ на ИПК, както и за дофинансиране на одобрени проекти, постъпили през последния прием на СЕМ на ИПК, а 16,155.00 лв. са определени за съфинансиране на дейности по проект „За въвеждане на климатични действия в образователната програма на българските училища“. Финансирането на тези проекти, чрез средства от продажби на квоти за емисии от авиационни дейности изцяло съответства на посочените в чл. 1(2), т.1 от Наредбата дейности по ограничаване измененията на климата. През 2022 г. 5,425,383.00 лв. от тези постъпления с решение на УС на НДЕФ са насочени към Инвестиционна програма за климата с цел да се осигурят средствата за финансиране на т. нар. "лечебни заведения" по Схемата за Енергийна ефективност, които се включват в бюджета за 2022 г., за продължаване на приема на проекти по Схемата за насърчаване на електромобилите и за стартиране на прием по Инвестиционна програма Минерални води в т.ч. и съответния процент за административно управление във връзка с разпоредбите на чл. 22, ал. 2, в т. 1 от Закона за ограничаване изменението на климата.

- С актуализация на бюджета в края на 2022 г. за осигуряване на собствения принос за реализация на проектите „Визия 2045 – Училищата като двигатели към климатична неутралност в градовете“ и „Служби “Енергиен мениджър в общините““, средства в размер съответно на 17,798.00 лв. и 18,385.00 лв., постъпили по реда на Наредба №1 от 04.03.2015 г. са насочени за съфинансиране на проектните дейности.

1.2. Постъпления по Решение на МС № 175/29.03.2017 година по Споразумението за прехвърляне на годишно разпределено количество емисии между Република България и Република Малта.

В съответствие с Решение №175/29.03.2017 г. постъпленията за 2022 година са в размер на 189,736.00 лева. Средства са предназначени за дейности по смекчаване и адаптация към изменението на климата, утвърдени от Управителния съвет на НДЕФ и за административна издръжка по прилагане на тези дейности.

1.3. Постъпления по Споразумение за продажба на Годишно разпределено количество емисии (Annual emissions allocations - AEAs) между Република България и Федерална република Германия.

В съответствие с Решение № 814/20.10.2022 г. постъпленията, постъпили по реда Споразумение за продажба на Годишно разпределено количество емисии (Annual emissions allocations - AEAs) между Република България и Федерална република Германия за 2022 година са в размер на 7,406,372.00 лева. Средства са предназначени за финансиране на поне 15 (петнадесет) общински училища и детски градини като подпрограма на действащата Инвестиционна програма за климата (ИПК). В текста на Споразумението са посочени допустимите по Програмата мерките за енергийна ефективност и икономия на енергия в общинските училища и детски градини, като това са интервенции, които не отговарят на условията за финансиране по други национални, на ЕС или други действащи програми, включени в общинските програми за енергийна ефективност.

1.4. Постъпления по други Програми и проекти

“Мост между действията за климата на европейската местно ниво“ и (Bridging European and Local Climate Action (BEACON = ФАР)

Проектът е част от широка европейска инициатива, която насърчава действията в областта на климата и улеснява обмена между националните правителства, общините и училищата в Европа. Изпълнението на проекта приключи през 2022 година. В съответствие със Споразумението между НДЕФ и Европейската инициатива за климата (EUKI) на Федералното министерство на околната среда на Република Германия размерът на постъпилите, като безвъзмездната помощ средства след окончателно приключване на проектните дейности (за 2022 година) е **3,752.34** евро или **7,338.94** лева (валутен курс на банката – 1,95583 лева/1 евро).

„Проект „Общински системи за енергиен мениджмънт, подкрепящи устойчивото финансиране на местните климатични действия“

Проектът е финансиран от Европейската инициатива за климата (EUKI) на Федералното министерство на околната среда на Република Германия. Размерът постъпилите, като безвъзмездната помощ средства след окончателно приключване на проектните дейности (за 2022 година) е **3,013.58** евро или **5,894.04** лева (валутен курс на банката – 1,95583 лева/1 евро).

Предефиниран проект № 3 BGENVIRONMENT-4.001 „Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“

Проектът е финансиран от програма ООСКП, финансирана от ФМ на ЕИП 2014-2021. Основната идея на проекта е да се предприемат конкретни действия и реализират практически мерки в изпълнение на Националната стратегия за адаптация към климатичните промени и Плана за действие към нея областта на градското развитие. Главната цел на проекта

е да подготви местните власти да избират и прилагат конкретни мерки за адаптация към климатичните промени в големите градове. Резултатът от проекта ще бъде подобрена способност на местните власти да се подготвят за екстремни климатични събития и да намаляват емисиите на парникови газове чрез осъвременяване на местните политики, работа с гражданите и иновативни инвестиционни мерки. През 2022 г. е постъпила безвъзмездна помощ по проекта, свързана с възстановяване на разходваните от НДЕФ и партньорите средства за първият отчетен период 05.02.- 05.11.2022 г. В размер на **177,596.10** лв.

Визия 2045 – Училищата като двигатели към климатична неутралност в градовете

Проектът е финансиран от Европейската инициатива за климата (EUKI) на Федералното министерство на околната среда на Република Германия. Размерът постъпилите, като безвъзмездната помощ за 2022 година е **8,045.09** евро или **15,734.84** лева (валутен курс на банката – 1,95583 лева/1 евро).

Служби “Енергиен мениджър в общините“

Проектът е финансиран от Европейската инициатива за климата (EUKI) на Федералното министерство на околната среда на Република Германия. Размерът постъпилите, като безвъзмездната помощ средства в това число и за партньорите на НДЕФ за 2022 година е **41,449.86** евро или **81,068.87** лева (валутен курс на банката – 1,95583 лева/1 евро).

2. Направления на средствата

2.1 Финансиране на проекти по Инвестиционната програма за климата

Финансиране на проекти за енергийна ефективност

Общо изплатените суми по инвестиционни проекти за дейности за подобряване на енергийната ефективност на публични обекти по ИПК през 2022 година са 2,272, 251.40 лева. По-подробно разходите за финансиране на проекти са представени в Таблица 2.1.1. на този раздел.

През 2022 година във връзка с изпълнение, финансиране и отчитане на приключилите своето изпълнение публичните проекти по Схемата за енергийна ефективност са разходвани и 25,965.00 лв. за осъществяване на предварителен и последващ контрол на изготвените и проведени тръжни процедури и за одит на изпълнените проектни предложения.

Таблица 2.1.1. Извършени плащания по проекти, финансирани от НДЕФ през 2022 година по Инвестиционната програма за климата

№ на проекта	Бенефициер/ проект/ име	Обща стойност на проекта по договора за финансиране (с ДДС) ЛВ.	Участие на НДЕФ по договора за финансиране (с ДДС) ЛВ.	Изразходвани средства по проекта през текущата година (2022) ЛВ.
184-3	Въвеждане на енергоспестяващи мерки на сгради на територията на гр. Етрополе - Административна сграда	631,147.22	397,520.05	390,826.23
330	Прилагане на мерки за енергийна ефективност в ОУ „Н. Й. Вапцаров” с. Груево, община Момчилград	498,476.60	423,705.11	423,678.30
400	Внедряване на ЕЕМ за предоставяне на качествени обществено-културни дейности от Народно читалище "Св.Св.Кирил и Методий-1929" с. Шишманци	166,231.99	137,656.61	134,978.15
501	Внедряване на енергоспестяващи мерки, модернизация и ремонт на уличното осветление на град Габрово чрез договор с гарантиран резултат	3,602,375.04	992,357.84	992,357.84
507	Мерки за енергийната ефективност и съпътстващи дейности в сградата на СУ ”Никола Велчев”, СУ”Отец Пайсий” и трапезария, гр. Самоков	1,925,999.78	1,485,666.32	330,410.88
	Публични проекти - ИПК	6,824,230.63	3,436,905.93	2,272,251.40

През 2022 г. са изплатени около 58% от предвидения бюджет за инвестиционни проекти, по които има сключени договори. Причината за това сравнително ниско усвояване е, че работата по пилотните и иновативни проекти е с голям обем и условията за приемане на обекта са специфични. Друга причина за забавяне на изпълнението на проектите по СЕЕ на ИПК, който са включени в бюджет 2021 г., след прехвърляне на средства, постъпили по реда на Наредба № 1/4.03.2015 г. е, че инвестиционите проекти на по-голяма част от одобрените формуляри са подготвяни преди 2015 г. и към момента са с изтекли разрешения за строеж и

следва да бъдат актуализирани или изцяло преработени, поради промени в нормативната уредба в областта.

Финансиране на проекти по Схемата за насърчаване използването на електромобили в обществен сектор

През 2022 година са закупени 3 (три) изцяло електрически превозни средства, категория М1 (4+1 места) или N1 и 8 (осем) електрическа превозни средства категория L7e.

Общо изплатената субсидия от НДЕФ за доставката на посочените превозни средства е 231 982.67 лева. По-подробно разходите са представени в Таблица 2.1.2. на този раздел.

През 2022 година във връзка с изпълнение, финансиране и отчитане на приключилите своето изпълнение публичните проекти по Схемата за електромобили са разходвани и 2 242,50 лв. за осъществяване на предварителен и последващ контрол на изготвените и проведени тържни процедури.

Таблица 2.1.2: Проекти по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства, финансирани от НДЕФ през 2022 г.

Проект / име	Брой превозни средства	Фактически размер на финансирането през 2022 г.
А. Електромобили кат. М1 (4+1 места) или кат. N1		
ЕМ 072/ Проект за насърчаване използването на електромобили – МОН (кат. М1)	1	20,000.00
ЕМ 081/ Проект за насърчаване използването на електромобили - НБКРС (кат. М1)	1	20,000,00
ЕМ 090/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Община Момчилград (кат. М1)	1	20,000.00
Б. Изцяло електрически превозни средства, категория L7e		
ЕМ 092/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Чавдар-1 бр L7e+2 бр.настройки	1	23,175.00
ЕМ 093/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Долни Чифлик-1 бр L7e+1 бр.настройка	1	20,620.00
ЕМ 095/ Проект за насърчаване използването на електромобили – СО - район Слатина - 2 бр L7e+3 бр.настройки	2	44,146.00

ЕМ 098/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Чипровци-1 бр L7e	1	20,000.00
ЕМ 099/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Благоевград - 1 бр L7e+1 бр.настройка	1	23,000.00
ЕМ 100/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Община Ценово - 1 бр L7e	1	20,000.00
ЕМ 104/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Бяла Слатина - 1 бр L7e+1 бр.настройка	1	21,041.67
Общо за електрически превозни средства	11	231,982.67

2.2 Финансиране на проекти по Инвестиционната програма “Минерални води“

През отчетната 2022 година не са финансирани проекти по Програма “Минерални води“. След приключване на пилотната фаза на Програмата и нейното отчитане през 2022 година с решение на УС на НДЕФ е осигурен ресурс за стартиране на прием по Програмата. Крайният срок за приемане на проектни предложения е м. февруари 2023 година.

2.3 Финансиране на публични проекти по Програма “Микропроекти за климата“

През 2022 година са завършени и платени 3 (три) проекта по Програма “Микропроекти за климата“.

Детайлно описание на сключените договори за финансиране и отчетените през 2022 година разходи за проекти по ПМПК е представено в Таблица 2.3. на този раздел.

Таблица 2.3: Проекти по Програма „Микро проекти за климата“, сключени договори за финансиране и отчетени от НДЕФ през 2022 г.

№ проект	Бенефициер/ проект/ име	Сума по договор за финансиране с НДЕФ)	Изразходвани средства по проекти през текущата година (2022)
23	Бургас-Разработване на Стратегия за адаптация към изменение на климата за територията на Община Бургас и План за действие 2021-2025	50,0000.00	0,00
025*	Добрич-Въвеждане и усъвършенстване системи за разумно и ефективно управление на енергийните ресурси в училище	50,000.00	8,570.48
26	Разработване на Програма за управление на отпадъците (ПУО) за територията на Община Бургас	50,000.00	33,249.60
29	МОСВ – ВОДИ – КЛИМАТ – ЗАСУШАВАНЕ - налична информация и нови мерки	50,000.00	0
33	Община Своге - още една крачка към природата	50,000.00	50,000.00
34	Разработване на План за управление на устойчива градска мобилност на Община Бургас 2021 - 2031	50,000.00	0
35	Монтаж на фотоволтаична инсталация за производство на ел.енергия с обща инсталирана мощност до 35 kW, монтирана върху покрив на сградата на община Банско	50,000.00	0
36	Крачка в адаптацията към климатичните промени- Община Габрово	49,998.00	0
37	Създаване на споделено зелено пространство (климатичен хъб) в двора на 20-то ОУ "Т.Минков", р-н Триадица	50,000.00	0
38	Климат актив - СУ "П.Р.Славейков"- гр.Добрич	50,000.00	0

39	Въвеждане на система за ефективно управление на енергийните ресурси и недряване на ВЕИ в сградата на общинска администрация - гр.Ямбол	50,000.00	0
Общо за Проекти по ПМПК		549,998.00	91,820.08

*СМР по проекта са приключили през 2021 година, но поради усложнената обстановка от епидемията Covid 19 и във връзка с прилагане на противоепидемичните мерки, средствата (8 570,48 лева) за провеждане на образователната кампания са изплатени в началото на 2022 г.

През 2022 година във връзка с изпълнение, финансиране и отчитане на приключилите своето изпълнение проекти са разходвани и 135.00 лв. за осъществяване на предварителен и последващ контрол на изготвените и проведени тръжни процедури по изпълнените проектни предложения.

2.4 Изразходвани средства за административна издръжка на фонда

През 2022 г. основните източници на средства за административна издръжка на НДЕФ са Инвестиционната програма за климата, Програма “Микропроекти за климата” и постъпленията от Наредба № 1/4.03.2015 г. в частта им за администрация на фонда, както и международните проекти в изпълнението на които участва и ИБ на НДЕФ.

В представената таблица за административна издръжка са включени и средствата с тази цел по двата образователни проекта: “Мост между действията за климата на европейско и на местно ниво” и “За въвеждане на климатични действия в образователната програма на българските училища”, както и средствата по проект “BeSmart”; проект “Общински системи за енергиен мениджмънт, подкрепящи устойчивото финансиране на местните климатични действия” и Предефиниран проект № 3 BGENVIRONMENT-4.001. Общият размер на бюджетирания средства за административна издръжка на НДЕФ за 2022 г. е **576,736.00** лева. (Таблица 2.4.)

През изтеклата 2022 г. за административни нужди са изразходвани общо **456,742.00** лв., които са със **119,994.00** лв. по-малко от предвидените в бюджета средства, което се дължи на **силно рестриктивната политика** при одобряване на разходите от страна на Ръководството.

Таблица 2.4: Изпълнение на бюджета за административна издръжка на НДЕФ през 2022 г.

НАПРАВЛЕНИЯ НА СРЕДСТВАТА	Отчетна година (2022)		
	План	Отчет	Изпълнение
	в лева	в лева	в %
ТЕКУЩИ РАЗХОДИ	576 736	456 742	79%
1. Повишаване квалификацията на ИБ, възнаграждения, социално и здравно осигуряване	338 482	301 566	89%
а. Обучение на персонала		0	
б. Трудови възнаграждения	267 127	248 975	93%
в. Социално и здравно осигуряване	51 355	44 565	87%

г. Социални добавки съгласно КТ	10 200	8 026	79%
д. Трудова медицина	4 500		
2. Консултантски услуги по подбора и реализацията на проекти	49 000	16 641	34%
3. Поддръжка и офис разходи - режимни	95 864	89 063	93%
а. Електричество, отопление, телефони, ел. поща, вода и др.	35 369	41 554	117%
б. ГСМ и поддръжка на автомобили	5 095	6 193	122%
в. Застраховки и охрана на имуществото	2 038	5 930	291%
г. Офис консумативи и сервиз	28 887	31 859	110%
д. Други разходи	24 475	3 527	14%
4. Административно-управленски разходи	73 390	43 417	59%
а. Командировки	18 390	8 508	46%
б. Представителни разходи			
в. Връзки с обществеността	15 000	1 169	8%
г. Административни	40 000	33 741	84%
5. Разходи по дейността на УС	20 000	6 054	30%
ВСИЧКО РАЗХОДИ	576 736	456 742	79%
Приходи от консултантски услуги	0	0	0
Нетни разходи:	576 736	456 742	79%

В структурно отношение разпределението на разходите по бюджетни линии спрямо общия размер на изразходваните средства за администриране е следното: административно-управленски разходи – 9,51%; за повишаване квалификацията, възнаграждения, социално и здравно осигуряване – 66,03%; консултантски услуги – 3,64%; поддръжка и офис разходи – 19,50%; разходи, свързани с дейността на УС – 1,33%.

Изпълнението на бюджета за административна издръжка на дейността на НДЕФ е показано в **Приложение 3**.

Пояснения относно изпълнението на бюджета за административни разходи:

Таблица 2.5: Информация за извършените разходи по икономически елементи и изменението им спрямо предходния период:

	2021 ‘000 лв.	2022 ‘000 лв.	Изменение ‘000 лв.	Изменение %
Разходи за активи	(0)	(0)	0	0%
Разходи за институционално развитие	(0)	(0)	0	0%
Разходи за персонала	(311)	(302)	9	3%
Разходи за консултанти по реализацията на проекти	(70)	(17)	53	75%
Поддръжка и офис разходи	(66)	(89)	(23)	(35)%
Административно-управленски разходи	(48)	(43)	5	10%
Разходи свързани с УС	(6)	(6)	0	0%
Общо	(501)	(457)	44	9%

Като цяло общите разходи за издръжка на Фонда са намалели с 9% в сравнение със същите разходи за предходната година. Основната причина за спестяването на средства е свързано най-вече с намаляване на текущите разходи за външни услуги, свързани с консултации по текущата дейност по Програмите, администрирани от ИБ на НДЕФ.

3. Финансово състояние на НДЕФ към 31.12.2022 година

Към 31.12.2022 г. сумата на активите на фонда възлиза на **24,930.00** хил. лв. (31.12.2020 г. – **14,673.00** хил. лв.), в това число пари и парични еквиваленти в размер на **24,664.00** хил. лв. (31.12.2021 г. – **14,627.00** хил.лв.).

Общият размер на пасивите на НДЕФ към 31.12.2022 г. е в размер на **24,930.00** хил. лв., формиран основно от финансираня в размер на **24,880.00** хил. лв. (към 31.12.2021 г. общият размер на пасивите е **14,673.00** хил. лв., формиран основно от финансираня в размер на **14,603.00** хил. лв.).

Паричните средства на НДЕФ се съхраняват по сметки на “Уникредит Булбанк” АД, БАКБ АД и Зираат банк. Към 31.12.2022 г. НДЕФ разполага по своите сметки в “Булбанк” АД с **5,592.00** хил. лв., в сметките си в БАКБ АД с **8,620.00** хил. лв. и в сметките си в Зираат банк с **10,450.00** хил. лв. Касовата наличност на НДЕФ към 31.12.2022 г. е в размер на **1,224.00** лева, **183** евро и **1 000** норвежки крони.

Разпределението на паричните средства е показано в Приложение 4.

IX. ОСНОВНИ РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА ФОНДА

1. Оперативни рискове

Националният доверителен екофонд се управлява от Управителен съвет, който се състои от председател, двама заместник-председатели и още четири члена. В него са представени три министерства на ниво заместник-министър и представители на три неправителствени институции – Националното сдружение на общините в Република България, БАН и НПО в сферата на опазване на околната среда. Наредбата за устройството и дейността

на фонда предвижда и определянето на алтернативни членове на УС с право на глас от трите министерства за случаите, когато заместник-министрите са възпрепятствани да участват в заседанията. Така рискът от невъзможност да се провеждат заседанията на УС на НДЕФ е минимизиран.

По отношение на случаите на контрол на НДЕФ от страна на различни контролни органи може да се предвидят минимални рискове, тъй като през всичките си години на съществуване и досега Фондът поддържа висока степен на организираност на своята документация. При всеки случай на контрол от страна на различни органи НДЕФ е предоставял изискваната документация и е изпълнявал съответните предписания. В този смисъл не може да се смята, че съществува риск за Фонда.

По отношение на разходите, които са необходими за успешното функциониране на НДЕФ, трябва да се отбележи, че те винаги са в зависимост от изпълнението на съответните програми от инвестиционен характер и няма необходимост от покриване на разходи, които не са обвързани със съответното финансиране за проекти. НДЕФ оптимизира своите оперативни разходи, като води политика на консервативни решения по отношение на необходимостта и целесъобразността на всеки отделен разход. В този смисъл не може да се смята, че съществуват рискове и по отношение на необходимите разходи за оперативното функциониране на НДЕФ.

2. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Съществуват различни видове рискове по отношение на финансовите инструменти. Финансовите рискове, които е възможно да възникват пред Фонда са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Вследствие на използването на финансови инструменти Фондът потенциално е изложен на пазарен риск, и по-конкретно на риск от промени във валутния курс и на лихвен риск.

По-голямата част от операциите на Фонда се осъществяват в български лева. Транзакциите на НДЕФ в чуждестранна валута не излагат фонда на значителен валутен риск. Политиката на Фонда е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2022 г. Фондът не е изложен на риск от промяна на пазарните лихвени проценти.

Кредитният риск представлява риска някой контрагент да не заплати задължението си към фонда. Излагането на Фонда на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Пари и парични еквиваленти	19 664	14 627
Банков депозит	5 000	-
Вземания	265	45

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Ликвидният риск представлява рискът, Фондът да не може да погаси своите задължения. Фондът посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи

входящите и изходящите парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни текущи времеви периоди. Нуждите от ликвидни средства в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план се бюджетираат.

Х. ВАЖНИ СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ФИНАНСОВИЯТ ОТЧЕТ

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

ХІ. ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ФОНДА

През 2023 година НДЕФ ще продължи изпълнението на две от трите си действащи програми – Инвестиционната програма за климата с двете ѝ схеми – за енергийна ефективност на обществени обекти и за насърчаване използването на електромобили и Програма „Микропроекти за климата“. Специално внимание ще бъде обърнато на възможностите за подобряване на ефикасността и ефективността на инвестициите при реализация на инвестиционни проекти в пет основни насоки, а именно:

- В процес на внедряване е схема за комбинирано финансиране на проекти за подобряване на енергийната ефективност на обществени обекти с цел намаляване на приноса на безвъзмездната субсидия и привличане на инвестиционен капитал чрез изпълнение на договори за енергийна ефективност с гарантиран резултат или кредити от различни източници. Идеята е безвъзмездното финансиране от страна на фонда да бъде само в размер, който е необходим, за да направи изпълнението на тези договори осъществимо, като такъв финансов инструмент е подготвен и при реализацията на проект „Общински системи за енергиен мениджмънт, подкрепящи устойчивото финансиране на местните климатични действия“.

- Друга насока на усилията на НДЕФ за близкото бъдеще е изпълнението на пилотни проекти, при които да бъдат приложени т.нар. Международни протоколи за измерване и проверка на резултатите от инвестициите за енергийна ефективност. Основният мотив за реализацията на тази инициатива е, че прилагането ѝ ще доведе до постигането на няколко основни стратегически цели, свързани с подобряване на капацитета на администрациите на съответните бенефициери поради необходимостта да осигурят управлението на тези проекти; подобряване на ефективността на използваните публичните ресурси; гарантиране устойчивостта при постигането на заложените резултати, чрез предписани методи на управление по време на целия жизнен цикъл на инвестицията.

- В процес на внедряване е стандартизиран модел за оценка на проекти в сферата на енергийната ефективност още в началната им фаза на развитие. Основният мотив за реализацията на тази инициатива е, че прилагането ѝ ще доведе до постигането на няколко основни стратегически цели, свързани с подобряване на капацитета на Фонда и съответните бенефициери да управляват (контролират) развитието на проектите идеи още в началната им фаза: определяне слабостите още преди стартирането на реализацията на проектите и съответно прилагането на действия за смекчаването или елиминирането на откритите слабости; подобряване на ефективността на използваните публични ресурси; гарантиране устойчивостта при постигането на заложените резултати; привличането на допълнителен частен капитал за реализацията на проектите в сферата на енергийната ефективност.

- Друга насока на усилията на НДЕФ е свързана с внедряването на нов финансов модел за финансиране на проекти за енергийна ефективност, държавна или общинска собственост. Целта на модела е да се привлекат частни финансови средства за реализацията на

проектите като необходимостта от субсидия се обвърже с постиганите спестявания на енергия и с наличието на функционираща общинска система за енергиен мениджмънт.

- Фондът ще продължи да изпълнява и **проекти и дейности, които имат за цел подобряване на информираността на** населението и образованието на младите хора по теми за климатичните промени.

- Наред с това НДЕФ ще продължи и дейностите си за поучаване на възможностите и **привличане на нови източници за финансиране** за съществуващите и за нови инвестиционни програми.

- Екипът на Изпълнителното бюро на НДЕФ ще продължи да функционира като **сравнително малък, но ефективен орган**. Разширяване на екипа би се очаквало да има само ако се налага усвояване на нови дейности през 2023 и следващите години.

Приложение 1 - Формуляри, постъпили за разглеждане в НДЕФ през 2022 г. по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства на Ивестиционна програма за климата и Програма Микропроекти за климата

Приложение 1

Таблица 1.1

Формуляри, постъпили за разглеждане в НДЕФ през 2022 г. по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства на Ивестиционна програма за климата

<i>№</i>	<i>Вх. №</i>	<i>Бенефициер</i>
1	ЕМ 111	Община Благоевград
2	ЕМ 113	Община Сатовча
3	ЕМ 119	Община Долни Чифлик
4	ЕМ 115	Община Балчик
5	ЕМ 112/1	Община Пирдоп 1
6	ЕМ 117	Община Габрово
7	ЕМ 114/2	Община Кърджали-2
8	ЕМ 118/2	Община Габрово-2
9	ЕМ 122/1	Областна администрация Кърджали 1
10	ЕМ 116	Община Пловдив
11	ЕМ 121	Община Девин
12	ЕМ 118/1	Община Габрово -1
13	ЕМ 123/1	Добричка община 1
14	ЕМ 114/1	Община Кърджали -1
15	ЕМ 114/3	Община Кърджали-3
16	ЕМ 131-3	Столична Община - 3
17	ЕМ 132	Община Русе
18	ЕМ 124	Община Елин Пелин
19	ЕМ 127	Община Сливница
20	ЕМ 129	Министерство на Енергетиката
21	ЕМ 125	Община Аксаково
22	ЕМ 130	Столична Община, Район – Възраждане
23	ЕМ 126	Община Долни Чифлик
24	ЕМ 128	Община Елин Пелин
25	ЕМ 131-1	Столична Община - 1
26	ЕМ 131-2	Столична Община - 2

Формуляри, постъпили за разглеждане в НДЕФ през 2022 г. по Програма Микропроекти за климата

№	Вх. №	Място /Бенефициер	Заглавие на проекта
1	036	Община Габрово	Крчка в адаптацията към климатичните промени
2	035	Община Банско	„Монтаж на фотоволтаична инсталация за производство на ел. енергия с обща инсталирана мощност до 35 kW, монтирана върху покрив на сградата на Община Банско гр. Банско“
3	037	Столична община	Създаване на споделено зелено пространство (климатичен хъб) в двора на 20-то Основно училище „Тодор Минков“, р-н „Триадица“
4	039	Община Ямбол	Въвеждане на система за ефективно управление на енергийните ресурси и внедряване на ВЕИ в сградата на Общинска администрация- Ямбол
5	038	СУ „П. Р. Славейков“- град Добрич	„Климат актив“

* Входящият номер включва номера на проектното предложение, за което кандидатства съответния бенефициент.

Приложение 2 - Формуляри, одобрени от УС на НДЕФ през 2022 г. по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства на Ивестиционна програма за климата

Приложение 2
Таблица 2.1

Формуляри, одобрени от УС на НДЕФ през 2022 г. по Схемата за насърчаване използването на електрически превозни средства на Ивестиционна програма за климата

ЕМ №	Формуляр №	дата	Бенефициер	Размер на заявената субсидия
1	ЕМ 110	20.05.2022	Община Девня	23 000.00
2	ЕМ 111	30.05.2022	Община Благоевград	23 000.00
3	ЕМ 112	30.05.2022	Община Пирдоп	46 000.00
5	ЕМ 113	30.05.2022	Община Сатовча	20 000.00
6	ЕМ 114	30.05.2022	Община Кърджали	60 000.00
9	ЕМ 115	30.05.2022	Община Балчик	20 000.00
10	ЕМ 116	31.05.2022	Община Пловдив	20 000.00
11	ЕМ 117	31.05.2022	Община Габрово	20 000.00
12	ЕМ 118	31.05.2022	Община Габрово	40 000.00
14	ЕМ 119	31.05.2022	Община Долни Чифлик	21 000.00
15	ЕМ 120	31.05.2022	Община Бяла Слатина	20 000.00
16	ЕМ 121	31.05.2022	Община Девин	20 000.00
17	ЕМ 122	31.05.2022	Областна администрация Кърджали	40 000.00
19	ЕМ 123	31.05.2022	Добричка община	60 000.00
22	ЕМ 124	18.10.2022	Община Елин Пелин	26 000.00
23	ЕМ 125	31.10.2022	Община Аксаково	22 152.00
24	ЕМ 126	31.10.2022	Община Долни Чифлик	20 000.00
25	ЕМ 127	03.11.2022	Община Сливница	20 000.00
26	ЕМ 128	03.11.2022	Община Елин Пелин	22 000.00
27	ЕМ 129	03.11.2022	Министерство На Енергетиката	20 000.00
28	ЕМ 130	04.11.2022	Столична Община, Район Възраждане	20 000.00
29	ЕМ 131	04.11.2022	Столична Община	70 000.00
32	ЕМ 132	04.11.2022	Община Русе	20 000.00
32	23			673 152.00

Формуляри, одобрени от УС на НДЕФ през 2022 г. по Програма Микропроекти за климата

	Вх. №	Бенефициер	Заглавие на проект	Стойност на проекта	Размер на заявената субсидия
1	MP 033	Община Своге	"Община Своге - още една крачка към природата"	50 000.00 лв.	50 000.00 лв.
2	MP 034	Община Бургас	Разработване на План за управление на устойчива градска мобилност на Община Бургас 2021-2031	50 000.00 лв.	50 000.00 лв.
3	MP 035	Община Банско	„Монтаж на фотоволтаична инсталация за производство на ел. енергия с обща инсталирана мощност до 35 kW, монтирана върху покрив на сградата на Община Банско, гр. Банско“	61 138.00 лв.	50 000.00 лв.
4	MP 036	Община Габрово	Крачка в адаптацията към климатичните промени	49 998.00 лв.	49 998.00 лв.
5	MP 037	Столична община	Създаване на споделено зелено пространство (климатичен хъб) в двора на 20-то Основно училище „Тодор Минков“, р-н „Триадица“	50 000.00 лв.	50 000.00 лв.
6	MP 038	СУ „П. Р. Славейков“- град Добрич	„Климат актив“	50 992.00 лв.	50 000.00 лв.
7	MP 039	Община Ямбол	Въвеждане на система за ефективно управление на енергийните ресурси и внедряване на ВЕИ в сградата на Общинска администрация-Ямбол	64 935.00 лв.	50 000.00 лв.
8	MP 041	Фондация „Екологичен манифест – МанЕко“	„Еко младеж“	49 886.00 лв.	49 886.00 лв.

Годишен доклад за дейността

9	МР 042	Община Трявна	„Иновативни решения за адаптация към климатичните промени“	49 997.00 лв.	49 997.00 лв.
10	МР 043	Община Бобов дол	„Внедряване на системи за контрол и управление на микроклимата и разхода на ел.енергия в общински сгради“	49 880.00 лв.	49 880.00 лв.
11	МР 044	Община Елин Пелин	Нови мерки и подходи за адаптация към климатичните промени в община Елин Пелин	65 000.00 лв.	50 000.00 лв.
11				591 826.00 лв	549 761.00 лв

	ОТЧЕТНА ГОДИНА (2022) В ЛЕВА										ПРИЛОЖЕНИЕ 3	
	План - Общо	Отчет - Общо	Изпълнен не - Общо	Адм. издръжка ИПК - План	Адм. издръжка ИПК - Отчет	Изпълне- ние - ИПК в %	Адм. издръжка ИПМВ - План	Адм. издръжка ИПМВ - Отчет	Изпълне- ние - ИПМВ в %	Адм. издръжка Малта - План	Адм. издръжка Малта - Отчет	Изпълне- ние - Малта в %
НАПРАВЛЕНИЯ НА СРЕДСТВАТА	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %
Част А - ИНВЕСТИЦИИ												
1. Материални дълготрайни активи												
2. Нематериални дълготрайни активи												
Част Б - ИНСТИТУЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ												
1. Консултантски услуги по институционално развитие												
2. Други разходи по институционално развитие												
Част В - ТЕКУЩИ РАЗХОДИ	576 736	456 742	79%	254 355	180 371	71%	5 388	6 989	130%	102 038	11 584	11%
1. Повишаване квалификацията на ИБ, възнаграждения, социално и здравно осигуряване	338 482	301 566	89%	107 795	167 422	155%	3 671	6 847	187%	62 926	10 391	17%
а. Обучение на персонала	5 000	0	0%	4 100				900				0%
б. Трудови възнаграждения	267 127	248 975	93%	79 368	141 412	178%	2 943	5 803	197%	49 736	8 785	18%
в. Социално и здравно осигуряване	51 355	44 565	87%	15 015	26 010	173%	557	1 043	187%	9 410	1 606	17%
г. Социални добавки съгласно КТ	10 200	8 026	79%	6 308		0%	114	1 920	0%	1 920		0%
д. Трудова медицина	4 800	0	0%	3 004		0%	57	960	0%	960		0%
2. Консултантски услуги	49 000	16 641	34%	43 000	4 510	10%		143		4 000	135	3%
3. Поддръжка и офис разходи	95 864	89 063	93%	58 614	1 934	3%	1 007	0	0%	17 032	0	0%
а. Електричество, отопление, телефони, ел. поща, вода и др.	35 369	41 554	117%	20 177	104	1%	349		0%	5 900		0%
б. ГСМ и поддръжка на автомобили	5 095	6 193	122%	3 130	1 830	58%	59		0%	1 000		0%
в. Застраховки и охрана на имуществото	2 038	5 930	291%	1 251		0%	24		0%	400		0%
г. Сервизно обслужване на офиса	28 887	31 859	110%	17 687		0%	334		0%	5 652		0%
д. Други разходи	24 475	3 527	14%	16 369		0%	241		0%	4 080		0%
4. Административно-управленски разходи	73 390	43 417	59%	44 946	1 489	3%	473	0	0%	14 080	20	0%
а. Командировки	18 390	8 508	46%	7 910	489	6%				3 080	20	
б. Представителни разходи		0										
в. Връзки с обществеността	15 000	1 169	8%	12 000	1 000	8%				3 000		0%
г. Административни и финансови разходи (в т.ч. одит)	40 000	33 741	84%	25 036		0%	473		0%	8 000		0%
5. Разходи по дейността на УС	20 000	6 054	30%	12 517	5 015	40%	237		0%	4 000	1 039	
Част Г - РЕЗЕРВ												
ВСИЧКО	576 736	456 742	79%	254 355	180 371	71%	5 388	6 989	130%	102 038	11 584	11%

НАПРАВЛЕНИЯ НА СРЕДСТВАТА	ОТЧЕТНА ГОДИНА (2022) В ЛЕВА										ПРИЛОЖЕНИЕ 3	
	Въвеждане на знания за климата - План	Въвеждане на знания за климата - Отчет	Въвеждане на знания за климата в %	AAA - План	AAA - Отчет	Изпълнение - AAA в %	EUKI MEMS - План	EUKI MEMS - Отчет	Изпълнение - EUKI MEMS в %	EEA - План	EEA - Отчет	Изпълнение - EEA в %
	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %
Част А - ИНВЕСТИЦИИ												
1. Материални дълготрайни активи												
2. Нематериални дълготрайни активи												
Част Б - ИНСТИТУЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ												
1. Консултантски услуги по институционално развитие												
2. Други разходи по институционално развитие												
Част В - ТЕКУЩИ РАЗХОДИ	8 900	6 999	79%	0	2 261		9 900	13 732	139%	87 500	93 272	107%
1. Повишаване квалификацията на ИБ, възнаграждения, социално и здравно осигуряване	7 000	4 962	71%	0	2 261		8 353	13 236	158%	70 948	69 313	98%
а. Обучение на персонала												
б. Трудови възнаграждения	5 886	4 104	70%		1 938		6 895	11 329	164%	58 863	59 265	101%
в. Социално и здравно осигуряване	1 114	858	77%		323		1 305	1 907	146%	11 137	10 048	90%
г. Социални добавки съгласно КТ							102		0%	632		0%
д. Трудова медицина							51		0%	316		0%
2. Консултантски услуги		1 609						113		2 000	2 685	134%
3. Поддръжка и офис разходи	1 900	428	23%	0	0		908	123	14%	5 604	17 996	321%
а. Електричество, отопление, телефони, ел. поща, вода и др.	665	320	48%				316		0%	1 941	17 803	917%
б. ГСМ и поддръжка на автомобили	95	108	114%				53	123	232%	329		0%
в. Застраховки и охрана на имуществото	38		0%				21		0%	132		0%
г. Сервизно обслужване на офиса	627		0%				301		0%	1 860		0%
д. Други разходи	475		0%				217		0%	1 342	193	14%
4. Административно-управленски разходи	0	0		0	0		426	260	61%	7 632	3 279	43%
а. Командировки								260		5 000	2 828	
б. Представителни разходи												
в. Връзки с обществеността												
г. Административни и финансови разходи (в т.ч. одит)							426		0%	2 632	450	17%
5. Разходи по дейността на УС												
Част Г - РЕЗЕРВ												
ВСИЧКО	8 900	6 999	79%	0	2 261		9 900	13 732	139%	87 500	93 272	107%

	ОТЧЕТНА ГОДИНА (2022) В ЛЕВА												ПРИЛОЖЕНИЕ 3		
	BeSmart - План	BeSmart - Отчет	Изпълнение - BeSmart в %	MENERGERS - План	MENERGERS - Отчет	Изпълнение - MENERGERS в %	VISION S 2045 - План	VISION S 2045 - Отчет	Изпълнение - VISION S 2045 в %	ДМА - План	ДМА - Отчет	Изпълнение - ДМА в %	Разпр. - План	Разпр. - Отчет	Изпълнение - Разпр. в %
НАПРАВЛЕНИЯ НА СРЕДСТВАТА	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %	в лева	в лева	в %
Част А - ИНВЕСТИЦИИ															
1. Материални дълготрайни активи															
2. Нематериални дълготрайни активи															
Част Б - ИНСТИТУЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ															
1. Консултантски услуги по институционално развитие															
2. Други разходи по институционално развитие															
Част В - ТЕКУЩИ РАЗХОДИ	69 594	10 951	16%	14 343	5 754	40%	12 201	4 032	33%	0	827		0	119 970	
1. Повишаване квалификацията на ИБ, възнаграждения, социално и здравно осигуряване	54 734	10 130	19%	12 630	5 025	40%	10 425	3 954	38%	0	0		0	8 026	
а. Обучение на персонала															
б. Трудови възнаграждения	44 986	8 669	19%	10 119	4 285	42%	8 331	3 386	41%						
в. Социално и здравно осигуряване	8 512	1 462	17%	2 361	740	31%	1 944	568	29%						
г. Социални добавки съгласно КТ	824		0%	150			150							8 026	
д. Трудова медицина	412		0%												
					730			78						6 640	
2. Консултантски услуги															
3. Поддръжка и офис разходи	7 310	437	6%	1 713	0	0%	1 776	0	0%	0	827		0	67 319	
а. Електричество, отопление, телефони, ел. поща, вода и др.	2 532		0%	1 713		0%	1 776		0%					23 328	
б. ГСМ и поддръжка на автомобили	429	437	102%											3 696	
в. Застраховки и охрана на имуществото	172		0%											5 930	
г. Сервизно обслужване на офиса	2 426		0%											31 859	
д. Други разходи	1 751		0%								827			2 506	
4. Административно-управленски разходи	5 833	384	7%	0	0		0	0		0	0		0	37 986	
а. Командировки	2 400	384						0						4 527	
б. Представителни разходи															
в. Връзки с обществеността														169	
г. Административни и финансови разходи (в т.ч. одит)	3 433		0%											33 290	
5. Разходи по дейността на УС	1 717														
Част Г - РЕЗЕРВ															
ВСИЧКО	69 594	10 951	16%	14 343	5 754	40%	12 201	4 032	33%	0	827		0	119 970	

Таблица 3.2

НАПРАВЛЕНИЯ НА СРЕДСТВАТА	Предходна година (2021)			Отчетна година (2022)		
	План в лева	Отчет в лева	Изпълнение в %	План в лева	Отчет в лева	Изпълнение в %
Част А - ИНВЕСТИЦИИ						
1. Материални дълготрайни активи						
2. Нематериални дълготрайни активи						
Част Б - ИНСТИТУЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ						
1. Консултантски услуги по институционално развитие						
2. Други разходи по институционално развитие						
Част В - ТЕКУЩИ РАЗХОДИ	556 468	501 058	90%	576 736	456 742	79%
1. Повишаване квалификацията на ИБ, възнаграждения, социално и здравно осигуряване	336 408	311 117	92%	338 482	301 566	89%
а. Обучение на персонала		0			0	
б. Трудови възнаграждения	269 011	256 446	95%	267 127	248 975	93%
в. Социално и здравно осигуряване	50 897	45 653	90%	51 355	44 565	87%
г. Социални добавки съгласно КТ	10 000	9 019	90%	10 200	8 026	79%
д. Трудова медицина	4 500			4 500		
2. Консултантски услуги по подбора и реализацията на проекти	61 560	70 426	114%	49 000	16 641	34%
3. Поддръжка и офис разходи - режимни	72 800	65 909	91%	95 864	89 063	93%
а. Електричество, отопление, телефони, ел. поща, вода и др.	19 800	21 557	109%	35 369	41 554	117%
б. ГСМ и поддръжка на автомобили	4 500	3 548	79%	5 095	6 193	122%
в. Застраховки и охрана на имуществото	2 100	1 147	55%	2 038	5 930	291%

г. Офис консумативи и сервиз	26 000	35 495	137%	28 887	31 859	110%
д. Други разходи	20 400	4 162	20%	24 475	3 527	14%
4. Административно-управленски разходи	68 200	47 713	70%	73 390	43 417	59%
а. Командировки	13 200	12 060	91%	18 390	8 508	46%
б. Представителни разходи						
в. Връзки с обществеността	15 000	4 924	33%	15 000	1 169	8%
г. Административни	40 000	30 730	77%	40 000	33 741	84%
5. Разходи по дейността на УС	17 500	5 892	34%	20 000	6 054	30%
Част Г - РЕЗЕРВ [4% от (А+Б+В)]	0	0	0	0	0	0
ВСИЧКО РАЗХОДИ	556 468	501 058	90%	576 736	456 742	79%
Приходи от консултантски услуги	0	0	0	0	0	0
Нетни разходи:	556 468	501 058	90%	576 736	456 742	79%

Приложение 4 - Справка за финансовите средства на НДЕФ към 31.12.2022

Приложение 4

СПРАВКА ЗА ФИНАНСОВИТЕ СРЕДСТВА НА НДЕФ КЪМ 31.12.2022

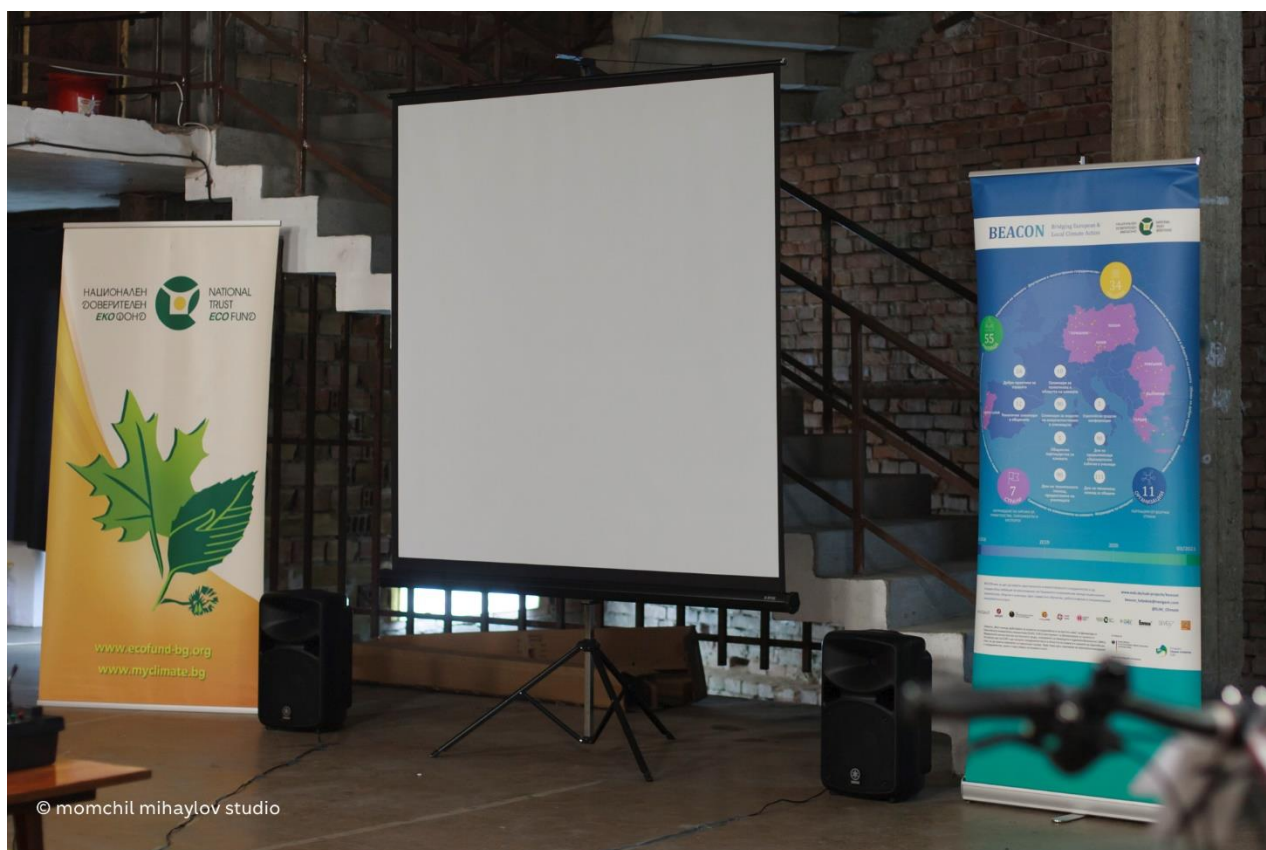
Налични парични средства в банковите сметки и каса на НДЕФ: 19 663 934.79 BGN

**Сума на депозираните средства в лева ,
съгласно Таблица 1 5 000 000.00 BGN**

Всичко лева към 31.12.2020 година 24 663 934.79 BGN

Таблица 1: Месечни депозити в лева:

№ на депозитна сметка	Дата на депозиране	Главница	Очаквана лихва за периода	Падеж	Годишен лихвен % за периода
BG50TCZB93502002769400	12.8.2022	5 000 000.00	10 000.00	12.2.2023	0.40%

Велокино съвместно с Международно дружество „Елиас Канети“ в Русе

НАЦИОНАЛЕН
ДОВЕРИТЕЛЕН
ЕКО ФОНД

NATIONAL
TRUST
ECO FUND

ДОКЛАД
НА
НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

*Посетителския център на Национален парк Рила в Паничище - творчески семинар
„С вдъхновението на Мими Праматарова поглед напред“*

Грант Торнтон ООД
Бул. Черни връх № 26, 1421 София
Ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна
Т (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
F (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
ел.поща: office@bg.gt.com
уеб сайт: www.grantthornton.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До Управителния съвет на
НАЦИОНАЛЕН ДОВЕРИТЕЛЕН ЕКОФОНД
гр. София

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на НАЦИОНАЛЕН ДОВЕРИТЕЛЕН ЕКОФОНД („Фонда“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2022 г. и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, включващи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2022 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фонда в съответствие с „Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС)“, заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложим в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с тези изисквания. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено. Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС и Закона за независимия финансов одит, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако

би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;

получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда;

оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;

достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие;

оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

(а) информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.

(б) докладът за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания; и

(в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Фонда и средата, в която той функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността.

Марий Апостолов
Управител

Силвия Динова
Регистриран одитор отговорен за
одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

11 април 2023 г.
България, гр. София, бул. Черни връх №26

НАЦИОНАЛЕН
ДОВЕРИТЕЛЕН
ЕКО ФОНД

NATIONAL
TRUST
ECO FUND

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА

31 ДЕКЕМВРИ 2022 Г.

Финансов отчет
Отчет за финансовото състояние към 31 декември 2022 г.

Активи	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Машини и съоръжения	5	-	1
Нетекущи активи		-	1
Текущи активи			
Вземания	10	265	45
Срочни депозити	7	5 000	-
Пари и парични еквиваленти	7	19 664	14 627
Текущи активи		24 929	14 672
Общо активи		24 929	14 673
Пасиви			
Текущи пасиви			
Финансирания	8	24 879	14 603
Задължения към персонала и осигурителни институции	9.2	50	45
Търговски и други задължения	10	-	25
Текущи пасиви		24 929	14 673
Общо пасиви		24 929	14 673

Съставител: _____
(Светлана Павлова)

Вр.и.д. Директор на ИБ на НДЕФ: _____
(Ирена Пенчева)

Дата на отчета: 31 януари 2023 г.

С одиторски доклад от 11 април 2023 г.

Марий Апостолов, управител

Силвия Динова, регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

**Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината,
завършваща на 31 декември 2022 г.**

	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Приходи от финансираня за програми	11	2 624	1 972
Приходи от финансираня за административни разходи и институционално развитие	11	319	229
Приходи от външни финансираня на проекти	11	215	270
Приходи от финансираня за нетекущи активи	5,6,11	1	2
Разходи за финансиране на проекти	12	(2 556)	(1 972)
Разходи за материали	13	(34)	(12)
Разходи за външни услуги	14	(244)	(174)
Разходи за персонала	9.1	(299)	(295)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	5,6	(1)	(2)
Други разходи	15	(15)	(17)
Финансови разходи	16	(11)	(1)
Нетен резултат за годината		-	-
Общо всеобхватен доход за годината		-	-

Съставител: _____
(Светлана Павлова)
Дата на отчета: 31 януари 2023 г.

Вр.и.д. Директор на ИБ на НДЕФ: _____
(Ирена Пенчева)

С одиторски доклад от 11 април 2023 г.

Марий Апостолов, управител

Силвия Динова, регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември 2022

	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Оперативна дейност			
Получено целево финансиране ИПК		7 406	-
Получено целево финансиране Авиационни квоти		5 557	3 833
Получено целево финансиране Малта		190	347
Получени други финансираня		282	255
Плащания за финансиране на проекти	12	(2 768)	(1 932)
Плащания към контрагенти във връзка с административна издръжка и изпълнение на проекти		(313)	(229)
Плащания към персонал и осигурителни институции		(320)	(348)
Други постъпления / (плащания), нетно		3	(2)
Паричен поток от оперативна дейност		10 037	1 924
Оперативна дейност			
Плащания за срочни депозити		(5 000)	-
Паричен поток от оперативна дейност		(5 000)	-
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти		5 037	1 924
Пари и парични еквиваленти в началото на годината		14 627	12 703
Пари и парични еквиваленти в края на годината	7	19 664	14 627

Съставител: _____
(Светлана Павлова)
Дата на отчета: 31 януари 2023 г.

Вр.и.д. Директор на ИБ на НДФ: _____
(Ирена Пенчева)

С одиторски доклад от 11 април 2023 г.

Марий Апостолов, управител

Силвия Динова, регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Пояснения към финансовия отчет

1. Информация за Фонда

Националният доверителен екофонд (Фондът) е публично-правна организация, създадена в съответствие с:

1. Международно суапово споразумение “Дълг срещу околната среда” и “Дълг срещу природа” между Правителствата на Република България и Швейцарската конфедерация, подписан на 23 октомври 1995 г.

2. Чл. 36 от Закона за опазване на околната среда (ДВ, бр.63/14.07.1995 г.) и чл. 66, 67, 68 и чл. 142а-з от сега действащия Закон за опазване на околната среда (обн. ДВ бр.91/25.09.2002 г., изм. и доп. ДВ бр.46/18.06.2010 г.)

3. Наредба за устройството и дейността на Фонда, приета с ПМС 163 от 14.08.1995 г. (ДВ, бр.74/22.08.1995 г.), изменена с ПМС 96 от 10.05.2004 г. (ДВ, бр. 41/18.05.2004), изменена и допълнена с ПМС 185 от 02.09.2010 г. (ДВ бр.71/10.09.2010) и с ПМС 301 от 19.09.2014 г. (ДВ бр. 81/30.09.2014)

Фондът е създаден за управление на средствата, постъпващи от суапови сделки “Дълг срещу околна среда и “Дълг срещу природа”, от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности, както и от правителства, международни финансови институции и други дарители, предназначени за опазване на околната среда на Република България. При осъществяване на своята дейност Националният доверителен екофонд е независим и се подчинява единствено на вътрешното законодателство и на международните договори, по които Република България е страна.

Адресът на управление на Фонда е: гр. София 1574, бул.”Шипченски проход” № 67 Б.

Фондът е вписан в регистър Булстат с код 121155866.

1.1. Собственост и управление

Органите на управление на Фонда са: Управителен съвет, Консултативен съвет и Изпълнително бюро.

В съответствие с Наредбата за устройството и дейността на НДЕФ, приета с ПМС № 96 от 10.05.2004 (изм. и доп. с ДВ № 71 от 10.09.2010 и ДВ № 81 от 30.09.2014 г.), съставът на Управителния съвет на НДЕФ се състои от седем души, в т.ч. председател, двама заместник председатели и четирима редовни членове, както и трима алтернативни членове.

Консултативният съвет се състои от представители на правителствата и другите институции, които са предоставили средства или оказват съдействие на Фонда, а Изпълнителното бюро организира дейността на Националния доверителен екофонд.

Към 31.12.2022 г. ключовият управленски персонал се състои от:

Управителен съвет:

– Председател на УС на НДЕФ – г-жа Пенка Моллова - Смоленова, избрана от Министерския съвет на Република България (Решение № 665 на Министерски съвет/19.09.2018 година);

– Представител на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) – заместник – министър Николай Кънчев, заменен от заместник – министър Ренета Колева. Представителят на Министерството на околната среда и водите е и заместник-председател на УС, съгласно чл. 8 (1) от НАРЕДБА за устройството и дейността на Националния доверителен екофонд;

– Представител на Българската академия на науките (БАН) – проф. Никола Малиновски, заместник-председател на УС, избран съгласно чл.8 (2) от НАРЕДБА за устройството и дейността на Националния доверителен екофонд;

– Представител на Министерството на финансите (МФ) – заместник-министър Маринела Петрова, заменена от заместник-министър Ивайло Христов, заменен от заместник-министър Даниела Добрева;

– Представител на Министерството на енергетиката – заместник-министър Жечо Станков, заменен от заместник-министър Ива Петрова.

– Представител на екологичните неправителствените организации - г-жа Любомира Колчева – директор на Фондация “Екообщност”;

– Представител на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) – г-жа Силвия Георгиева - изпълнителен директор на НСОРБ.

Изпълнително бюро:

Вр.и.д. Директор на ИБ

- Ирена Пенчева

Главен счетоводител

- Светлана Павлова

Счетоводител

- Маринела Желева

Гл.експерт управление на програми

- Ивайло Цеков

Ст.експерт управление на програми

- Камелия Георгиева

Експерт управление на програми

- Радослава Митрова

Експерт управление на проекти

- инж. Галина Велева

Технически асистент

- Елена Михайлова

Шофьор

- Божидар Вълчков

Фондът се представлява от председателя на УС г-жа Пенка Моллова-Смоленова. Оперативната дейност се управлява от Вр.и.д. директор на Изпълнителното бюро – Ирена Пенчева.

Към 31.12.2022 г. общият списъчен брой на персонала е 8 лица (31.12.2021 г. - 7).

1.2. Предмет на дейност

Дейността на Фонда се извършва в съответствие с Наредбата за устройство и дейността на Националния доверителен екофонд. Средствата на Фонда се разходват за финансиране и съфинансиране на екологични проекти и дейности в съответствие с условията на дарителите и с приоритетите на националните екологични стратегии и програми.

1. Ликвидиране на замърсявания и увреждания на околната среда, настъпили в минало време, включително, без да се ограничава до това:

2. Намаляване замърсяването на въздуха и ограничаване на изменението на климата,

включително, без да се ограничава до това:

3. Опазване чистотата на водите, включително, без да се ограничава до това:
4. Подпомагане на националната екологична мрежа и опазване на биологичното разнообразие, вкл. пилотни проекти за възстановяване на типове природни местообитания
5. Други приоритетни области, включени в националната политика в сферата на опазване на околната среда.

Основните източници на финансиране във Фонда са:

а) а) Целево финансиране на Инвестиционната програма за климата (ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА ЗА КЛИМАТА (ИПК)) по РМС № 201/26.03.2015 година, РМС № 80/11.02.2016 и РМС №27/13.01.2017 година.;

б) Целево финансиране за пилотна схема на Инвестиционна програма „Минерални води“ по Постановление № 322/24.11.2016 г.

в) Постъпления в съответствие с Наредба №1/04.03.2015 година за определяне на реда и начина за разходване на приходите от продажбата на квоти за емисии от авиационни дейности чрез търг.

г) Целево финансиране по проект на годишно разпределено количество емисии между Република България и Република Малта по РМС №175 / 29.03.2017 г.

д) Целево финансиране по Споразумение за продажба на годишно разпределено количество емисии между Република България и Федерална република Германия РМС 814/21.10.2022 г.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Фонда е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, функционалната валута на Фонда. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.), (включително сравнителната информация за 2021 г.), освен ако не е посочено друго.

През отчетния и сравнителния периоди дейността на Фонда беше повлияна от световната пандемия от Covid-19. В началото на 2020 г., поради разпространението на нов коронавирус (Covid-19) в световен мащаб, се появиха затруднения в бизнеса и икономическата дейност на редица предприятия и цели икономически отрасли. На 11.03.2020 г. Световната здравна организация обяви наличието на пандемия от коронавирус (Covid-19).

Извънредно положение в България от 13 март 2020 г. до 13 май 2020 г.

На 13 март 2020 г. Народното събрание взе решение за обявяване на извънредно положение за период от един месец. На 24 март 2020 г. парламентът прие „Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (загл. доп. – ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от

14.05.2020 г.)⁴. Впоследствие, извънредното положение бе удължено с още един месец и остана в сила до 13 май 2020 г.

Извънредна епидемична обстановка в България от 14 май 2020 г. до 30 април 2021 г.

На 13 май 2020 г. Министерският съвет обяви извънредна епидемична обстановка, считано от 14 май 2020 г., която беше удължавана периодично преди изтичането на срока ѝ. Последното удължаване на срока на извънредната епидемична обстановка от правителството до 31 март 2022 г. Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет не са налице ограничения, свързани с пандемията.

Ефект от Covid-19 върху финансовия отчет на Фонда през 2022 г.

Първоначалното въздействие беше свързано с ограничения, свързани с неспазване на сроковете за изпълнението на проектите, които се финансират по администрираните от НДФФ Програми, както и с ограничения свързани с пътуванията и осъществяването на учебния обмен с партньорите по образователните проекти, изпълнявани по международните програми. Влезлите в сила забрани за пътуване, карантинни мерки и ограничения доведоха до нарушени вериги за доставки. През 2022 година бяха отменени ограниченията и тяхното влияние върху дейността на Фонда и годишния му финансов отчет не е съществено.

Спазване на принципа за действащо предприятие

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие и като са взети предвид възможните ефекти от оказаното въздействие на външните фактори.

Пандемията от коронавирус Covid-19 доведе до значителна волатилност на финансовите и стоковите пазари в България и в световен мащаб. Различни правителства, включително България обявиха мерки за предоставяне както на финансова, така и на нефинансова помощ за засегнатите сектори и засегнатите бизнес организации. Не се очакват бъдещи въздействия върху дейността на Фонда, свързани с бизнес модела, веригата на доставки, правните и договорните отношения, служителите, потребителите и оборотните средства в резултат на Covid-19.

Конфликтът между Русия и Украйна оказва значително въздействие върху световната икономика по различни начини, свързани главно с цените на енергийните ресурси. Нарастващите цени и инфлацията в световната икономика вероятно ще имат широкообхватно въздействие върху цялата икономика, свързано с бизнес модела, веригата за доставки, правните и договорните въпроси, служителите, потребителите и оборотния капитал.

В тези условия ръководството на Фонда направи анализ и преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще и ръководството очаква, че Фондът има достатъчно финансови ресурси, сигурни и дългосрочни механизми на финансиране, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовите си отчети.

Инвестиционната програма за климата стартира на базата на Решение на Министерски съвет (201/26 март 2015 г.) с предоставянето на средства на основание на § 4 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за ограничаване изменението на климата. Финансирането на Програмата продължи и през 2016 и 2017 година съответно с Решения на *Поясненията към финансовия отчет от стр. 79 до стр. 108 представляват неразделна част от него.*

Министерски съвет № 80/11.02.2016 и № 27/13.01.2017 година. Със средствата се финансират проекти за подобряване на енергийната ефективност на държавни и общински обекти и за насърчаване използването на електромобили и хибридни автомобили от публичните институции.

Приемането на заявления за изразяване на интерес беше постоянен процес до м. октомври 2017 година, когато с измененията и допълненията на ОР се въвежда изискването за публикуване на покани с определен срок.

През 2022 година са публикувани две покани за прием по Схемата за насърчаване използването на електромобили в обществен сектор (СЕМ), по време, на които са приети 30 формуляри за кандидатстване. През отчетната година от Комисията за подбор и отчитане изпълнението на проектите са разгледани 30 формуляра по СЕМ, по които са разгледани предложения за закупуване на 32 превозни средства.

По Схема за подобряване енергийната ефективност на сгради и други обекти не са обявявани покани за прием, поради липсата на свободни средства за финансиране на проектни предложения.

След приключване на пилотната фаза на **Инвестиционна програма “Минерални води”** през 2019 г., през 2021 и 2022 г. не са обявявани покани за прием, поради липсата на постоянен източник на средства за финансиране на проекти. През 2022 г. ИБ на НДЕФ работи активно по намиране и определяне на постоянен източник средства за осъществяване на постоянно действаща програма за финансиране на проекти по „Стратегия за управление на дейностите при минералните води” от приложното поле на Закона за водите в рамките на събраните такси за водовземане на минерални води по чл.196, ал.1.

И през 2022 година продължи изпълнението на одобрените проекти по **Програма “Микропроекти за климата”**. Средствата, постъпили в съответствие със Споразумението за прехвърляне на годишно разпределено количество емисии между Република България и Република Малта и на базата на Решение на Министерски съвет № 175/29.III.2017 г., се изразходват за дейности по смекчаване и адаптация към изменението на климата. През отчетната 2022 година са завършени и отчетени три проекта с финансовата подкрепа от НДЕФ в размер на 91 820 лева.

Освен изпълнението на програмите, в които НДЕФ е финансираща организация, през 2022 г. продължи и изпълнението на проекти с външно финансиране.

Проект “Мост между действията за климата на европейско и на местно ниво” (Bridging European and Local Climate Action (BEACON = ФАР) беше успешно завършен. След като заради тежката ситуация с пандемичната обстановка от предходните две години, срокът на изпълнение беше удължен до м. февруари 2022 година. Наложиха се да бъдат проявени максимална гъвкавост и творчество за провеждане на виртуално учебно пътуване. Домакините от UfU - Независим институт за околната среда в Берлин, заснеха предварително видео материали за обектите, които се предвиждаше да бъдат „посетени“ и в онлайн сесия проведоха обсъждане с българските участници.

Издадена беше на български език от водещия партньор по проекта от Германия и доставена в НДЕФ и основната публикация на проекта, комиксът „Предизвикателствата на климатичните промени“. През 2022 публикацията беше разпространена в България.

Проект „Тройно А - Подсилване на веригата на стойността на проектите за енергийна ефективност в ранните им етапи“ има за цел генериране на иновативни схеми за финансиране и инструменти за стандартизация с цел мобилизиране на капитали, чрез използване на целеви фондове.

Основна предпоставка за успешното внедряване на Платформата беше участието на екипа на НДЕФ в тестването и калибрирането на платформата с проекти от портфолиото на НДЕФ. Бяха идентифицирани 7 (седем) проекта, отговарящи на всички изисквания за “Triple A” проекти.

През 2022 година работата продължи с дейности за повишаване на капацитета и разработване на документи с препоръки към европейските политики за енергийна ефективност.

Успешното приключване на проекта беше оповестено с провеждането на хибридна финална конференция през м. май 2022 година.

Проект „Общински системи за енергиен мениджмънт, подкрепящи устойчивото финансиране на местните климатични действия“ се финансира по Европейската инициатива за климата (EUKI). Водещ партньор е Фондация Център за енергийна ефективност Енефект. Националният доверителен екофонд е партньор, заедно с Фраунхофер Институт по строителна физика в Германия.

Проектът има за цел да разработи индивидуален модел за интегрирана общинска система за енергиен мениджмънт, основан на добре познатия стандарт за управление на енергията - ISO 50001.

В началото на 2022 г. бяха завършени дейностите по проекта, включително:

- Изготвяне на актуализации в ОР на ИПК, иницирани от разработения от екипа на НДЕФ финансов модел;
- Участие в двудневен семинар в к. к. Боровец, промотиращ разработения от НДЕФ финансов модел за оценка на проектите за енергийна ефективност и определяне на необходимия размах БФП за успешната му реализация.

Предефиниран проект № 3 “Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България” по програма “Опазване на околната среда и климатични промени“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство стартира през февруари 2021 година. Основната му цел е да подобри капацитета на местните власти да планират и идентифицират креативни и иновативни решения за градско развитие, попадащи в стратегиите и общинските планове за смекчаване въздействието върху климата. Водещ партньор е НДЕФ. Партньор от страната донор е Норвежката асоциация на регионалните и местните власти (KS). Останалите партньори по проекта са осемте големи общини в Р. България (Столична община, Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора, Русе, Кърджали и Сливен).

През отчетната 2022 бяха проведени планираните обучения и учебни пътувания за осемте партньорски общини, беше завършен прегледът на стратегическите документи за градско планиране, бяха идентифицирани и избрани иновативни инвестиционни мерки (проекти за градско развитие) в осемте партньорски общини, бяха проведени експертни консултативни срещи в осемте града, в които предстои да се реализират пилотни инвестиционни мерки за адаптация към климатичните промени. Бяха изготвени технически задания на иновативните проекти и беше стартиран процесът за избор на изпълнители на иновативните инвестиционни мерки.

Проект „Български форум за енергийна ефективност за смарт финансиране за смарт сгради“ (BeSmart) се финансира от Хоризонт 2020. Целта е генериране на иновативни схеми за вземане на решения и инструменти за стандартизация с цел мобилизиране на капитали, чрез използване на целеви фондове. Водещ партньор по проекта е Центърът за енергийна ефективност ЕнЕфект. Освен НДЕФ, партньори по проекта са още 10 организации в т.ч. държавни агенции, общини, НПО от България.

Участието на НДЕФ включва изпълнението на следните дейности:

- Организиране на семинари за представяне на горепосочените схеми и инструменти;
- Идентифициране и подпомагане на разработването на пилотни проекти с цел банково кредитиране.

През 2022 година НДЕФ участва в четири кръгли маси, на които представи новите финансови инструменти на Фонда, включително и на модела за финансиране, разработен по проект „Общински системи за енергиен мениджмънт, подкрепящи устойчивото финансиране на местните климатични действия“.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2021 г.

Фондът е приложил следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и одобрени от ЕС, които са уместни и в сила за финансовите отчети на Дружеството за годишния период, започващ на 1 януари 2022 г., но нямат значително влияние върху финансовите резултати или позиции на Дружеството:

- Изменения в МСФО 3 Бизнес Комбинации, МСС 16 Имоти, машини и съоръжения, МСС 37 Провизии, условни задължения и условни активи в сила от 1 януари 2022 г., приети от ЕС
- Годишни подобрения 2018-2020 г. в сила от 1 януари 2022 г., приети от ЕС

3.2 Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Фонда

• Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2021 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Фонда. Не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Фонда. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Фонда през първия период, започващ след датата на влизането им в сила, без прилагането им да има съществен ефект върху финансовия резултат и финансовото състояние на Фонда.

- Промените са свързани със следните стандарти:
- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС
- Изменения на МСС 1 Представяне на финансовите отчети, МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводни политики, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС
- Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Определение на счетоводни приблизителни оценки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС

Поясненията към финансовия отчет от стр. 79 до стр. 108 представляват неразделна част от него.

- Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви произтичащи от единични транзакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС
- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС.
- Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила не по-рано от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС
- Изменения на МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг в сила не по-рано от 1 януари 2024 г. Все още не са приети от ЕС
- Изменения в МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., не са приети от ЕС

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в пояснителните бележки към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети”. Фондът е приел да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.4. Приходи от финансираня

Приходи от финансираня се признават, когато има значителна сигурност, че финансирането ще изпълни условията, при които то е отпуснато.

Поясненията към финансовия отчет от стр. 79 до стр. 108 представляват неразделна част от него.

Финансиране, целящо да обезщети Фонда за текущо възникнали разходи се признава като приход в същия период, в който са възникнали съответните разходи, чието компенсиране е цел на финансирането: направените разходи, свързани с изпълнение и отчитане на финансираните проекти за опазване на околната среда и административните разходи за издръжка и управление на предоставените средства от НДЕФ.

Финансиране, целящо да компенсира Фонда за направени разходи по придобиване на нетекущи активи, се признава като приход от финансиране пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране.

4.5. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективната лихва, съгласно изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“. Представени са в отчета нетирано, като намаление на финансовите разходи.

4.6. Оперативни разходи

Оперативните разходи включват бюджетни разходи за финансиране на инвестиционни проекти на бенефициенти, бюджетни разходи за изпълнение на проекти, по които Фондът е бенефициент и административни разходи. Те се признават като текущи разходи на датата на възникването им и се отнасят към финансиранятия, с които са свързани.

Бюджетните разходи за финансиране на проекти на бенефициенти по инвестиционните програми на Фонда се отнасят към всеки проект при възникването им. Тези разходи се извършват в съответствие със сключените договори с бенефициенти и изпълнители и включват:

- безвъзмездната финансова помощ, предоставена на бенефициентите в съответствие с одобрените от УС бюджети на проектите и сключените договори с бенефициенти и изпълнители по управляваните от Фонда програми. Размерът на предоставената безвъзмездна финансова помощ се определя след разглеждане на отчетите на бенефициентите и определяне на допустимите разходи по проектите от експертите на Фонда и се потвърждава от външните одитори;
- разходи, свързани с плащания към външни контрагенти във връзка с изпълнението и отчитането на проектите, в т.ч. консултантските услуги, свързани с подготовка и съгласуване на тръжната документация, осъществяване на последващ контрол на проведената процедура и възложен одит на изпълнението на проекта.

Бюджетните разходи за изпълнение на проекти, по които Фондът е бенефициент се отнасят към всеки проект при възникването им. Тези разходи се извършват в съответствие със сключените договори с донорите и изпълнителите и се извършват в съответствие с одобрените бюджети за преки разходи. В бюджетните разходи за изпълнение на проекти се включват:

- разходи за възнаграждения, които представляват частта от разходите за заплати и осигуровки на експертите, изпълняващи проектни дейности, определени в съответствие с отработеното време по всеки проект;
- разходи за външни услуги, които представляват хонорари на външни експерти за изготвяне на учебни помагала учебни помагала и участие в обучения;
- разходи за пътувания, които включват командировки на експерти и участници в проектите в страната и чужбина;

- други разходи, свързани главно с дизайн и отпечатване на учебни помагала и организиране на обучения.

Административните разходи, свързани с управлението на програми и проекти, се отчитат по икономически елементи в следните категории:

- Разходи за материали – включват електроенергия и топлинна енергия, канцеларски и други материали за поддръжка на офиса, материали за поддържане на автомобилите;
- Разходи за външни услуги – включват юридически и преводачески услуги, счетоводни услуги, разходи за телефони, интернет, пощенски и куриерски услуги, поддръжка на ИТ системи, охрана, застраховки и др.;
- Разходи за амортизации – отчетеното изхабяване на дълготрайни материални и нематериални активи;
- Разходи за персонал - начислените средства за възнаграждения и осигуровки за всеки член на персонала на Фонда;
- Други разходи – разходи за командировки, организация на събития, обслужване на банкови сметки.

Административните разходи се определят като преки и разпределяеми.

Преките административни разходи са свързани с изпълнението на конкретен проект или програма и се отнасят към тях в момента на признаването им. Те включват:

- Разходи за материали – канцеларски и други материали за организация на събития по конкретен проект или програма;
- Разходи за външни услуги – хонорари на експерти, възнаграждения на членовете на УС и КОП, юридически, преводачески, куриерски и други услуги, свързани с конкретен проект или програма, както и разходите за дейността на Управителния съвет на Фонда;
- Разходи за персонал - начислените средства за възнаграждения и осигуровки за всеки член на персонала на Фонда и на председателя на управителния съвет се разпределят на база отработеното време по всеки конкретен проект или програма. Във Фонда е въведена система за отчитане на отработеното време и се изготвят месечни отчети за отработено време на персонала по отделните програми и проекти, на база на които всички разходи за възнаграждения и осигуровки се отнасят по конкретни програми и проекти в момента на признаването им. Не се допуска разходи за персонал да се отчитат като разпределяеми административни разходи;
- Други разходи – разходите за командировки и събития се отнасят към конкретните проекти или програми, с които са свързани в момента на възникването им, банковите разходи за валутни разлики се отнасят към конкретните програми или проекти, с които са свързани банковите операции.

Разпределяемите административни разходи не могат да се свържат с изпълнението на конкретен проект или програма в момента на признаването им. Те обезпечават цялостната дейност на Фонда и включват:

- Разходи за материали – електроенергия и топлинна енергия, канцеларски и други материали за поддръжка на офиса, материали за поддържане на автомобили;
- Разходи за външни услуги – юридически и преводачески услуги за общи становища и дейности, включително подготовка на проектопредложения, счетоводни услуги, разходи за телефони, интернет, пощенски и куриерски услуги, поддръжка на ИТ системи, охрана, застраховки;
- Разходи за амортизации – отчетеното изхабяване на дълготрайни материални и нематериални активи;

- Други разходи – свързани с организацията на събития и изготвяне на проектопредложения, такси за обслужване на банковите сметки.

Разпределяемите административни разходи се отнасят по програми и проекти на два етапа:

Етап 1: Разпределяеми административни разходи за проекти, по които Фондът е бенефициент

Разпределяемите разходи за проекти, по които Фондът е бенефициент, се отнасят към всеки проект в съответствие с правилата на донора и условията на договора за финансиране. Освен бюджетните разходи по проекта и отнесените преки административни разходи, които формират собствения принос по проекта, към него се отнасят и разпределяеми административни разходи до покриване на общата призната сума по отчета на проекта, включваща и признати недокументирани разходи (overhead) в размер на 11% за проектите, финансирани от програма EUKI и 25% за останалите проекти.

Етап 2: Разпределяеми административни разходи за програми, по които Фондът е донор

Разпределяемите разходи за програми, по които Фондът е донор, се отнасят към всяка програма на база общото отработено време от персонала на Фонда по тези програми, в съответствие с месечните отчети за отработено време на персонала.

Проследяването на изпълнението на преките и непреки оперативни разходи по отделните програми се извършва на годишна база във Финансовия отчет за изпълнението на одобрения от УС на НДЕФ бюджет. Годишният бюджет на НДЕФ се изготвя при строго съблюдаване на финансови правила за разпределението на средствата определени в приложимите за отделните програми Решения/ Постановления на Министерски съвет и Наредба №1 от 04.03.2015 г.

4.7. Нематериални активи

Нематериалните активи включват програмни продукти, и интернет портал. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към балансовата стойност на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

Софтуер	2 години
Други	3 години

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Фонда е в размер на 700 лв.

4.8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на машините и съоръженията се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от машини и съоръжения, се прибавят към балансовата стойност на актива, когато е вероятно Фондът да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Фонда, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- офис обзавеждане и инвентар – 6 - 7 г.;
- компютри и оборудване – 2 - 3 г.;
- транспортни средства – 4 г.

Избраният праг на същественост за машините и съоръженията на Фонда е в размер на 700 лв.

4.9. Тестове за обезценка на машини и съоръжения

При изчисляване на размера на обезценката Фондът дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се

Поясненията към финансовия отчет от стр. 79 до стр. 108 представляват неразделна част от него.

тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Фонда изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Фонда, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Фонда.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата стойност на активите от тази единица. За всички активи на Фонда ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.10. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Фондът стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

дългови инструменти по амортизирана стойност;

финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;

финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Поясненията към финансовия отчет от стр. 79 до стр. 108 представляват неразделна част от него.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи или други финансови позиции с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата.

4.10.1. Финансови активи

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- фондът управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Търговски вземания

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Фондът държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

4.10.2. Обезценка на финансовите активи

Изискванията за обезценка съгласно МСФО 9 използват информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“.

Финансовите активи, които попадат в обхвата на изискванията, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски вземания, активи по договори, признати и оценявани съгласно МСФО 15, както и кредитни ангажименти и някои договори за финансова гаранция (при емитента), които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Признаването на кредитни загуби не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Фондът разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

Поясненията към финансовия отчет от стр. 79 до стр. 108 представляват неразделна част от него.

При прилагането на тази подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

4.10.3. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

4.11. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и краткосрочни депозити.

4.12. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Фондът отчита краткосрочни задължения по компенсирани отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала и осигурителни институции, включват заплати и социални осигуровки.

Фондът не е разработвал и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Задължения към персонала и осигурителни институции” по недисконтирана стойност, която Фонда очаква да изплати.

4.13. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Фонда и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времените разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Фонда е сигурен, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.14. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.14.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Фонда изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Фонда през следващата отчетна година. В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.14.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Към 31 декември 2022 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползването им от Фонда. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснение 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на компютърно оборудване и софтуер.

5. Машини и съоръжения

Машините и съоръженията на Фонда включват компютри, транспортни средства и стопански инвентар. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Компютри и оборудване ‘000 лв.	Транспортни средства ‘000 лв.	Стопански инвентар ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Отчетна стойност				
Салдо към 1 януари 2022 г.	53	38	16	107
Салдо към 31 декември 2022 г.	53	38	16	107
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2022 г.	(52)	(38)	(16)	(106)
Амортизация през периода	(1)	-	-	(1)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(53)	(38)	(16)	(107)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	-	-	-	-

През предходния период, балансовата стойност е била както следва:

	Компютри и оборудване ‘000 лв.	Транспортни средства ‘000 лв.	Стопански инвентар ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Отчетна стойност				
Салдо към 1 януари 2021 г.	53	38	16	107
Салдо към 31 декември 2021 г.	53	38	16	107
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2021 г.	(50)	(38)	(16)	(104)
Амортизация през периода	(2)	-	-	(2)
Салдо към 31 декември 2021 г.	(52)	(38)	(16)	(106)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	1	-	-	1

Всички разходи за амортизация се включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация”.

6. Нематериални активи

Нематериалните активи на Фонда включват интернет портал и програмни продукти. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Интернет портал ‘000 лв.	Програмни продукти ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Отчетна стойност			
Салдо към 1 януари 2022 г.	38	4	42
Салдо към 31 декември 2022 г.	38	4	42
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2022 г.	(38)	(4)	(42)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(38)	(4)	(42)
Балансова стойност към 31 декември 2022 г.	-	-	-

През предходния период, балансовата стойност е била както следва:

	Интернет портал ‘000 лв.	Програмни продукти ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Отчетна стойност			
Салдо към 1 януари 2021 г.	38	4	42
Салдо към 31 декември 2021 г.	38	4	42
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2021 г.	(38)	(3)	(41)
Амортизация през периода	-	(1)	(1)
Салдо към 31 декември 2021 г.	(38)	(4)	(42)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	-	-	-

7. Срочни депозити и пари и парични еквиваленти

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Банкови депозити	5 000	-
Срочни депозити	5 000	-
Парични средства в разплащателни сметки	19 662	14 626
Парични средства в брой	2	1
Пари и парични еквиваленти	19 664	14 627
Срочни депозити и пари и парични еквиваленти	24 664	14 627

През 2022 г. част от свободните средства на НДЕФ са депозирани за 6 месеца с годишна лихва 0.4% в Зираат банк. НДЕФ няма блокирани пари и парични еквиваленти.

8. Финансирания под условие

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Неусвоената част от финансирането за дейността включва:		
- неусвоената част от финансирането за дейността – Инвестиционна Програма за Климата (ИПК)	9 262	9 979
- неусвоената част от финансирането за дейността – Минерални води	4 041	715
- неусвоената част от финансирането за дейността – Авиационни квоти	2 847	2 757
- неусвоената част от финансирането за дейността - Малта	1 080	999
- неусвоената част от финансирането за дейността - АЕА	7 406	-
- неусвоената част от финансирането по проекти с външно финансиране	176	85
- неусвоената част от финансирането за придобиване на нетекущи активи	-	1
- неусвоената част от финансирането за завършени проекти	67	67
Балансова стойност на 31 декември	24 879	14 603

Промените във финансиранята през периода включват:

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Балансова стойност на 1 януари	14 603	12 654
Признат приход от финансираня в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (пояснение 11)	(3 159)	(2 473)
Получени средства по финансираня през периода	13 435	4 422
Балансова стойност на 31 декември	24 879	14 603

Основните източници на финансиране на дейността на Фонда включват:

1. Осигурено първоначално целево финансиране от Инвестиционна Програма за Климата (ИПК) през 2017 г. е в размер на 15 298 хил. лв. за инвестиционни проекти и административната дейност на НДЕФ, а през 2019 г. са осигурени още 5 054 хил. лв. и през 2022 г. са добавени още 2 089 хил. лв. от приходите от продажби на квоти за емисии на парникови газове от авиационни дейности чрез търг по реда на Наредба №1 от 04.03.2015 г.

2. Осигурено целево финансиране от Пилотна схема на Инвестиционна програма “Минерални води“ в общ размер на 3 500 хил. лв. за финансиране на инвестиционни проекти, към които през 2022 г. са добавени още 3 337 хил. лв. от приходите от продажби на квоти за емисии на парникови газове от авиационни дейности чрез търг по реда на Наредба №1 от 04.03.2015 г.

3. Осигурено финансиране за разходване на приходите от приходите от продажби на квоти за емисии на парникови газове от авиационни дейности чрез търг по реда на Наредба № 1 от 04.03.2015 г., от които през 2022 г. са получени 5 557 хил. лв.

4. Целево финансиране по проект на годишно разпределено количество емисии между Република България и Република Малта по РМС №175 / 29.03.2017 г., от което през 2022 г. са постъпили 190 хил. лв.

5. Целево финансиране по Споразумение за продажба на годишно разпределено количество емисии между Република България и Федерална република Германия РМС 814/21.10.2022 г., от което през 2022 г. са постъпили 7 406 хил. лв.

9. Възнаграждения на персонала

9.1. Разходи за персонала

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за заплати	(246)	(251)
Разходи за социални осигуровки	(53)	(44)
Разходи за персонала	(299)	(295)

9.2. Задължения към персонала и осигурителни институции

	2022	2021
	‘000 лв.	‘000 лв.
Текущи:		
Заплати	20	15
Натрупани неизползвани отпуски и осигуровки, свързани с тях	19	19
Задължения за осигуровки и данъци	11	11
Задължения към персонала	50	45

10. Вземания и задължения

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Вземания от донори за направени разходи по проекти	265	45
	265	45

Като вземания от донори за направени разходи по проекти са представени натрупаните разходи по Предефиниран проект № 3 “Прилагане на иновативни мерки за смекчаване и адаптация към изменението на климата в общините в България“ по програма “Опазване на околната среда и климатични промени“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство стартира през февруари 2021 година. Основната му цел е да подобри капацитета на местните власти да планират и идентифицират креативни и иновативни решения за градско развитие, попадащи в стратегиите и общинските планове за смекчаване въздействието върху климата. НДЕФ е водещ партньор по проекта. Съгласно сключеният договор с програмния оператор тези разходи се отчитат за периоди от девет месеца и се заявяват за възстановяване от донора. Последният одобрен отчет е за периода до август 2022 г., за направените след това разходи по проекта не са признати съответни приходи от финансиране.

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Задължения към доставчици	-	4
Задължения към бенефициенти по проекти	-	21
	-	25

11. Приходи от финансираня под условие

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Приходи, отчетени за финансираня на програми	2 624	1 972
Възстановени разходи за издръжка на фонда	319	229
Приходи за финансиране на външни проекти	215	270
Приходи за финансиране на нетекущи активи	1	2
	3 159	2 473

12. Финансиране на проекти

Разходите за финансиране на публични проекти се отчитат по три програми, както следва:

Програма	2022 г. хил. лв.	2021 г. хил. лв.
Финансиране на публични проекти по Инвестиционна програма за климата(ИПК).	2 532	1 731
Финансиране на публични проекти по Програма “Микропроекти за климата“	92	241
	2 624	1 972

Плащанията към бенефициенти за финансиране на публичните проекти през годината са както следва:

Програма	Сума по договор за финансиране с НДЕФ (Обща стойност с ДДС) 000 'лв	Сума по договор за финансиране с НДЕФ (%) от общата стойност) 000 'лв	Изплатени средства по проекти през текущата година 000 'лв
Финансиране на публични проекти по Инвестиционна програма за климата(ИПК).	9 881	5 174	2 532
Финансиране на публични проекти по Програма “Микропроекти за климата“	600	550	92
Финансиране на предефиниран проект	320	320	144
	10 801	6 044	2 768

12.1 Финансиране на публични проекти по Инвестиционна програма за климата (ИПК).

Средствата са за финансиране на проекти за подобряване на енергийната ефективност на обекти – публична държавна и/или общинска собственост, както и за насърчаване използването на електромобили и хибридни автомобили.

Разплащанията по договорите за финансиране по Инвестиционна програма за климата (ИПК), сключени между НДЕФ и Бенефициерите се извършват по банков път от сметка на НДЕФ.

През 2022 г. реално разплатените суми към бенефициери по проекти от Инвестиционна програма за климата (ИПК) – Схема “Енергийна ефективност“ са в размер на 2 272 хил. лв.

Реално разплатените суми към Бенефициери по проекти от Инвестиционна програма за климата ИПК) – Схема “Електромобили“ са в размер на 232 хил.лв.

През 2022 година във връзка с изпълнение, финансиране и отчитане на приключилите своето изпълнение публичните проекти са разходвани и 21 хил. лв. за осъществяване на предварителен и последващ контрол на изготвените и проведени тържни процедури.

През 2022 година са публикувани две покани за прием по Схемата за насърчаване използването на електромобили в общественния сектор (СЕМ), по време, на които са приети 23 формуляра за кандидатстване. През отчетната година от Комисията за подбор и отчитане изпълнението на проектите са разгледани 23 формуляра по СЕМ, от които от разгледаните 33 превозни средства са одобрени 26 по Схемата за насърчаване използването на електромобили в общественния сектор.

Детайлно описание на отчетените през 2022 година разходи за финансиране на проекти по Инвестиционна програма за климата (ИПК) е представено в таблицата по-долу:

№ на проекта	Бенефициер/ проект/ име	Бюджет на проекта по договора за финансиране (Обща стойност с ДДС)	Участие на НДЕФ по договора за финансиране (% от общата стойност)	Изразходвани средства по проекти през текущата година (2022)
		лв.	лв.	лв.
184-3	Въвеждане на енергоспестяващи мерки на сгради на територията на гр. Етрополе - Административна сграда	631,147.22	397,520.05	390,826.23
330	Прилагане на мерки за енергийна ефективност в ОУ „Н. Й. Вапцаров” с. Груево, община Момчилград	498,476.60	423,705.11	423,678.30
400	Внедряване на ЕЕМ за предоставяне на качествени обществено-културни дейности от Народно читалище "Св.Св.Кирил и Методий-1929"-с. Шишманци	166,231.99	137,656.61	134,978.15
501	Внедряване на енергоспестяващи мерки, модернизация и ремонт на уличното осветление на град Габрово чрез договор с гарантиран резултат "	3,602,375.04	992,357.84	992,357.84
507	Мерки за енергийната ефективност и съпътстващи дейности в сградата на СУ”Никола Велчев”, СУ”Отец Пайсий” и трапезария, гр. Самоков	1,925,999.78	1,485,666.32	330,410.88
	Публични проекти - ИПК	6,824,230.63	3,436,905.93	2,272,251.40

Проект / име	Брой превозни средства	Фактически размер на финансирането през 2022г.
А. Електромобили кат. М1 (4+1 места) или кат. N1		
ЕМ 072/ Проект за насърчаване използването на електромобили – МОН (кат. М1)	1	20,000.00
ЕМ 081*/ Проект за насърчаване използването на електромобили - НБКРС (кат. М1)	1	20,000.00
ЕМ 090/ Проект за насърчаване използването на електромобили-Община Момчилград (кат. М1)	1	20,000.00
Б. Изцяло електрически превозни средства, категория L7e		
ЕМ 092/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Чавдар-1 бр L7e+2 бр.настройки	1	23,175.00
ЕМ 093/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Долни Чифлик-1 бр L7e+1 бр.настройка	1	20,620.00
ЕМ 095/ Проект за насърчаване използването на електромобили – СО - район Слатина - 2 бр L7e+3 бр.настройки	2	44,146.00
ЕМ 098/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Чипровци-1 бр L7e	1	20,000.00
ЕМ 099/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Благоевград - 1 бр L7e+1 бр.настройка	1	23,000.00
ЕМ 100/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Община Ценово - 1 бр L7e	1	20,000.00
ЕМ 104/ Проект за насърчаване използването на електромобили - Община Бяла Слатина - 1 бр L7e+1 бр.настройка	1	21,041.67
Общо за електрически превозни средства	11	231,982.67

12.2 Финансиране на публични проекти по Пилотна схема на Инвестиционна програма за минерални води.

Изразходването на средства по тази програма се основава на Постановление на МС № 322/24.11.2016 г. Те са за финансиране на екологични общински проекти, водещи до оползотворяване на топлинната енергия на минералните води.

През 2021 и 2022 г. не са изпълнявани проекти по Инвестиционната програма „Минерални води” след приключване на пилотната фаза на изпълнението ѝ.

12.3 Финансиране на публични проекти по Програма “Микропроекти за климата”.

На базата Решение на МС № 175 / 29.03.2017 г. в рамките на НДЕФ е институционализирана Програма “Микропроекти за климата”. Средствата по тази програма се изразходват за малки проекти, подпомагащи смекчаването на неблагоприятните климатични промени и адаптацията към тях. През 2022 г. са завършени и изплатени три проекта по ПМПК, стартирали през 2021 г.

Детайлно описание на отчетените през 2022 година разходи за финансиране на проекти по ПМПК е представено в таблицата по-долу:

№ проект	Бенефициер/ проект/ име	Сума по договор за финансиране с НДЕФ	Изразходвани средства по проекти (финансиране) през текущата година (2022)
023	Бургас-Разработване на Стратегия за устойчива енергия и климат и План за действие за периода 2021-2030г.	50,000.00	0.00
025	Добрич-Въвеждане и усъвършенстване системи за разумно и ефективно управление на енергийните ресурси в училище	50,000.00	8,570.48
026	Разработване на Програма за управление на отпадъците (ПУО) за територията на Община Бургас Община Смядово-Модернизация на уличното осветление на гр. Смядово, община Смядово	50,000.00	33,249.60
029	МОСВ – ВОДИ – КЛИМАТ – ЗАСУШАВАНЕ - налична информация и нови мерки	50,000.00	0.00
033	Община Своге - още една крачка към природата	50,000.00	50,000.00
035	Монтаж на фотоволтаична инсталация за производство на ел.енергия с обща инсталирана мощност до 35 kW, монтирана върху покрив на сградата на община Банско	50,000.00	0.00
036	Крачка в адаптацията към климатичните промени- Община Габрово	49,998.00	0.00
037	Създаване на споделено зелено пространство (климатичен хъб) в двора на 20-то ОУ "Т.Минков", р-н Триадица	50,000.00	0.00
038	Климат актив - СУ "П.Р.Славейков"- гр.Добрич	50,000.00	0.00
039	Въвеждане на система за ефективно управление на енергийните ресурси и недряване на ВЕИ в сградата на общинска администрация - гр.Ямбол	50,000.00	0.00
034	Разработване на План за управление на устойчива градска мобилност на Община Бургас 2021 - 2031	50,000.00	0.00
Общо за Проекти по ПМПК		549,998.00	91,820.08

13. Разходи за материали

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Топлоенергия и електроенергия	(6)	(4)
Гориво, масла и части за автомобили	(6)	(1)
Офис материали	(2)	(2)
Други	(20)	(5)
	(34)	(12)

14. Разходи за външни услуги

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Консултантски услуги	(75)	(63)
Комуникационни услуги	(5)	(8)
Застраховки и охрана	(13)	(13)
Сервизно обслужване	(34)	(34)
Одиторски услуги	(22)	(29)
Организиране на събития	(93)	-
Други	(2)	(7)
	(244)	(174)

15. Други разходи

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Разходи за командировки	(13)	(12)
Други	(2)	(3)
	(15)	(15)

16. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи са 12 хил. лв., като те представляват главно разходи за банкови такси и разходи по валутни операции. През текущия период са отчетени и финансови приходи от лихви по банковите сметки на Фонда в размер на 1 хил. лв., като в настоящия финансов отчет те са представени компенсирани.

17. Сделки със свързани лица

Свързани с Фонда лица са ключовият управленски персонал.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

Ключовият управленски персонал на Фонда включва членовете на Управителния съвет.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал се състоят от следните разходи:

	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения, в т.ч. осигуровки	17	21

18. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Фонда могат да бъдат представени в следните категории:

	Пояснение	2022 ‘000 лв.	2021 ‘000 лв.
Финансови активи			
Вземания	10	265	45
Срочни депозити	7	5 000	
Пари и парични еквиваленти	7	19 664	14 627
Финансови пасиви			
Търговски и други задължения	10	-	25

19. Основни рискове свързани с дейността на Фонда

19.1 Рискове, свързани с оперативната дейност

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Фондът е изложен на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложен Фонда, са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска във Фонда се осъществява от централната администрация на Фонда в сътрудничество с Управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средно срочни парични потоци, като намали излагането си на финансови рискове.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложен Фонда, са описани по-долу.

19.2.Пазарен риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Фондът не е изложен на значими рискове.

Валутен риск

По-голямата част от операциите на Фонда се осъществяват в български лева. Транзакциите на Фонда в чуждестранна валута не излагат Фонда на значителен валутен риск.

Лихвен риск

Политиката на Фонда е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2022 г. Фондът не е изложен на риск от промяна на пазарните лихвени проценти.

19.3 Кредитен риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Фонда. Излагането на Фонда на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период.

Фондът не е предоставял финансовите си активи като обезпечение.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

19.4 Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Фондът да не може да погаси своите задължения. Фондът посреща нуждите си от ликвидни средства, като управлява входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни текущи времеви периоди. Нуждите от ликвидни средства в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план се бюджетират.

20. Поети ангажменти във връзка с изпълнението на Инвестиционната програма за климата (ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА ЗА КЛИМАТА (ИПК))

Към края на 2022 година по Програмата има сключени договори за финансиране, които все още не са приключили своето изпълнение. Неусвоената част от финансирането по Инвестиционна програма за климата ИПК е 6 928 хил. лв., като 2 847 хил. лв. от тях са предвидени за пилотни проекти, 1 370 хил. лв. са предвидени за финансиране на проекти на лечебни заведения, 1 157 хил. лв. са предвидени за схемата за насърчаване използването на електромобили. Остават 60 хил. лв. за администриране на Фонда.

В периода 01.01.2022 – 31.12.2022 година са завършени изцяло 14 инвестиционни публични проекта, 10 от които за електромобили.

И през 2022 година дейността на НДЕФ във връзка с изпълнението на публичните проекти по Инвестиционна програма за климата (ИПК) е фокусирана в следните направления:

–Предварителен контрол на техническите проекти и на тръжните процедури. Екофондът изпълнява предварителен контрол по тръжните процедури на всички публични проекти, като прави предварителен преглед и съгласуване, както на тръжната документация на процедурите, така и на техническите проекти за СМР. След успешното завършване на тази процедура и след избирането на изпълнители Фондът сключва договори с бенефициерите.

–Контрол по фактическото изпълнение и плащания. Фондът извършва проверки на място при изпълнението на проектите с цел минимизиране на рисковете. След верифициране и приемане на извършените работи и доставки се извършва повторна документална проверка, последвани от плащания към бенефициерите. Разплащанията по договорите за финансиране по Инвестиционна програма за климата (ИПК), сключени между НДЕФ и Бенефициерите, се извършват по банков път.

21. Поети ангажменти във връзка с изпълнението на Програма “Минерални води“

През 2022 година НДЕФ не осъществява контрол по фактическото изпълнение и плащанията по изпълняващите проекти по Програмата, след приключване на пилотната и фаза.

22. Поети ангажименти във връзка с изпълнението на Програма “Микропроекти за климата”

През 2022 година от НДЕФ са сключени още 5 договора за финансиране, заедно с тези, които все още не са приключили са на обща стойност 458 177,92 лв.

В периода 01.01.2022 – 31.12.2022 година са завършени изцяло 3 проекта и е изплатена субсидия в размер на 91 820,08 лв.

23. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрение за публикуване.

24. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2022 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от ръководството на 11 април 2023 г.

Iceland Liechtenstein Norway grants

ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО 2014-2021
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
ПРОГРАМА „ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ“

Работим заедно за по-зелена,
по-конкурентна и по-приобщаваща Европа

**ПРИЛАГАНЕ НА ИНОВАТИВНИ МЕРКИ
ЗА СМЕКЧАВАНЕ И АДАПТАЦИЯ
КЪМ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА
В ОБЩИНИТЕ В БЪЛГАРИЯ
10 ПАРТНЬОРА В 4К**

ЦЕЛ НА ПРОЕКТА:
Подобряване капацитета на местните власти да планират и идентифицират креативни и иновативни решения за градско развитие и да ги изпълнят, за да смекчат въздействието върху климатичните промени и се адаптират към тях.

ПАРТНЬОРИ: Национален доверителен екофонд, Норвежката асоциация на регионалните и местните власти (KS), и общините Бургас, Варна, Кърджали, Пловдив, Русе, Сливен, Стара Загора, София

ОБЩА СТОЙНОСТ НА ПРОЕКТА: 2 800 000 евро, както следва:
Финансиране от ЕС - ФМ на ЕИП: 85%
Национално финансиране: 15%

Начало на проекта: февруари 2021 г.
Край на проекта: април 2024 г.

www.eeagrants.bg
www.adaptation.ecofund-bg.org

Iceland Liechtenstein Norway grants

ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО 2014-2021
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
ПРОГРАМА „ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ“
РАБОТИМ ЗАЕДНО ЗА ПО-ЗЕЛЕНА, ПО-КОНКУРЕНТНА И ПО-ПРИОБЩАВАЩА ЕВРОПА

ПРИЛАГАНЕ НА ИНОВАТИВНИ МЕРКИ ЗА СМЕКЧАВАНЕ И АДАПТАЦИЯ КЪМ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА В ОБЩИНИТЕ В БЪЛГАРИЯ 10 ПАРТНЬОРА В 4К

Iceland Liechtenstein Norway grants

ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО 2014-2021
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
ПРОГРАМА „ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ“
РАБОТИМ ЗАЕДНО ЗА ПО-ЗЕЛЕНА, ПО-КОНКУРЕНТНА И ПО-ПРИОБЩАВАЩА ЕВРОПА

**ПРИЛАГАНЕ НА ИНОВАТИВНИ МЕРКИ
ЗА СМЕКЧАВАНЕ И АДАПТАЦИЯ КЪМ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА
В ОБЩИНИТЕ В БЪЛГАРИЯ
10 ПАРТНЬОРА В 4К**

2022

www.eeagrants.bg www.adaptation.ecofund-bg.org

Рекламни материали - Предефиниран проект № 3 BGENVIRONMENT-4.001

НАЦИОНАЛЕН
ДОВЕРИТЕЛЕН
ЕКО ФОНД

NATIONAL
TRUST
ECO FUND

бул. “Шипченски проход” 67 Б
1574 София, България
Тел. +359 2 973 36 37; 973 38 16
Факс: +359 2 9733818
E-mail: ecofund@ecofund-bg.org

www.ecofund-bg.org
www.myclimate.bg
www.adaptation.ecofund-bg.org